

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 11 lutego 2015 r.

Poz. 741

UCHWAŁA NR III/21/15 RADY MIASTA W MYSZKOWIE

z dnia 29 stycznia 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa na lata 2015- 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594- tekst jednolity, z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Rada Miasta w Myszkowie uchwala, co następuje :

§ 1. Uchwala się Gminny program opieki nad zabytkami miasta Myszkowa na lata 2015- 2018 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Myszkowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i podlega ogłoszeniu na stronie internetowej urzędu Miasta w Myszkowie.

Przewodniczący Rady Miasta w Myszkowie

Jerzy Woszczyk

Załącznik do Uchwały Nr III/21/15
Rady Miasta w Myszkowie
z dnia 29 stycznia 2015 r.

**GMINNY PROGRAM OPIEKI
NAD ZABYTKAMI
MIASTA MYSZKOWA
NA LATA 2015- 2018**

OPRACOWANIE:

Jakub Danielski

MYSZKÓW, PAŹDZIERNIK 2014

Spis treści

1. Wstęp
2. Podstawa prawna opracowania Gminnego programu opieki nad zabytkami
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami
 - 4.2. Relacje Gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 5.1. Relacje Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2015- 2018 z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta
 - 5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta
 - 5.2.1. Charakterystyka miasta
 - 5.2.2. Gospodarka w Myszkowie
 - 5.2.3. Zarys historii struktury miasta
 - 5.2.4. Rozwój przestrzenny Myszkowa
 - 5.2.5. Rozwój osadnictwa
 - 5.2.6. Układy przestrzenne wsi i charakterystyka zabudowy
 - 5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony
 - 5.3.1. Formy ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
 - 5.3.2. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków
 - 5.3.4. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków
 - 5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków
 - 5.5. Zabytki archeologiczne
 - 5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla miasta
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza SWOT
7. Założenia programowe
 - 7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa
 - 7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa
8. Instrumentarium realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami
9. Zasady oceny realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa
10. Źródła finansowania Gminnego programu opieki nad zabytkami
 - 10.1. Dotacje
 - 10.2. Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
 - 10.3. Środki europejskie
11. Bibliografia
12. Spis tabel, rysunków i zdjęć

1. Wstęp

Przedmiotem Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego miasta Myszkowa. Celem tego opracowania jest określenie głównych zadań i kierunków działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.) oraz z wytycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Gminny program opieki nad zabytkami sporządzany jest przez Burmistrza, a następnie po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostaje przyjęty przez Radę Miasta w Myszkowie. Program ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Sporządza się go na okres 4 lat, natomiast co 2 lata Burmistrz przedstawia Radzie Miasta sprawozdanie z wykonania programu.

Gminny program opieki nad zabytkami nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast stanowi dokument uzupełniający dotychczas przyjęte akty prawa miejscowego, uwzględniając zadania z zakresu opieki nad zabytkami. Określa sposób ich realizacji, poprzez stosowne działania organizacyjne i finansowe oraz upowszechniające wiedzę o zabytkach.

Gminny program opieki nad zabytkami ma również pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe miasta. Wskazane w programie działania ukierunkowane są na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Gminny program opieki nad zabytkami, między innymi poprzez działania edukacyjne, ma też budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości i wspólnych korzeni. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną.

2. Podstawa prawna opracowania Gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną opracowania Gminnego programu opieki nad zabytkami stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), która mówi o obowiązku sporządzania przez samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, na okres czterech lat programu opieki nad zabytkami.

- Art. 87. ust. 2 cytowanej ustawy, wyznacza cele opracowania Gminnego programu opieki nad zabytkami i są one następujące:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;

3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;

5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;

7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Obowiązujące uregulowania prawne, dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zostały zawarte w:

Konstytucji RP (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.- Dz. U. nr 78 poz. 483, ze zm.) w przepisach:

- Art. 5: „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

- Art. 6 ust. 1: „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju oraz (...) udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”.
- Art. 86: „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”.

Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), która jest głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce. Przy opracowaniu programu opieki nad zabytkami należy uwzględnić przepisy tej ustawy, takie jak:

- Art. 3: definiuje podstawowe pojęcia użyte w ustawie, takie jak: zabytek, zabytek nieruchomy, zabytek ruchomy, zabytek archeologiczny, instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami, prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne, historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny, historyczny zespół budowlany, krajobraz kulturowy, otoczenie zabytku.

W tym miejscu należy wyjaśnić pojęcie zabytku. Zabytek, jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, które są dziełem człowieka lub związane są z jego działalnością. Stanowią one świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

- Art. 4: objaśnia, że ochrona zabytków polega na podejmowaniu w szczególności przez organy administracji publicznej działań mających na celu: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków; uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.
- Art. 5: określa, w sposób otwarty, kwestię opieki nad zabytkami: „Opieka nad zabytkami sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury”.
- Art. 6: klasyfikuje w układzie rzeczowym przedmioty ochrony i zarazem stanowi szczegółową definicję zabytku:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,

- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. nr 85, poz. 539, z 1998 r. nr 106 poz. 668, z 2001 r. nr 129 poz. 1440 oraz z 2002 r. nr 113 poz. 984),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.

- Art 7: reguluje następujące formy ochrony zabytków:

- 1) „Wpis do rejestru zabytków”, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków.
- 2) „Uznanie za pomnik historii”, zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.
- 3) „Utworzenie parku kulturowego”, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Park kulturowy może utworzyć, na podstawie uchwały, rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- 4) „Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego”. Dotyczą w szczególności: zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Rejestr zabytków- dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku. Wpis do rejestru historycznego układu urbanistycznego, ruralistycznego lub historycznego zespołu budowlanego nie wyłącza możliwości wydania decyzji o wpisie do rejestru

wchodzących w skład tych układów lub zespołu zabytków nieruchomych. Wpisanie zabytku nieruchomego do rejestru ujawnia się w księdze wieczystej danej nieruchomości na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie decyzji o wpisie do rejestru tego zabytku. Wpisy do rejestru są wolne od opłat. Skreślenie z rejestru zabytków następuje na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy lub z urzędu, na podstawie decyzji ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na podstawie decyzji wojewódzki konserwator zabytków występuje z wnioskiem o wykreślenie wpisu z księgi wieczystej i z katastru nieruchomości. Informacja o skreśleniu ogłoszona jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Wykreślenia wolne są od opłat. Zabytek ruchomy wpisuje się do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków- na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać decyzję o wpisie z urzędu- w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Pomnik historii- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków. Cofnięcie uznania zabytku nieruchomego za pomnik historii następuje w trybie przewidzianym dla jego uznania. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może przedstawić Komitetowi Dziedzictwa Światowego wniosek o wpis pomnika historii na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO w celu objęcia tego pomnika ochroną na podstawie Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego.

Park kulturowy- jest formą ochrony zabytków. Tworzony jest w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Park może być powoływany przez radę gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- Art. 16 ust. 1: wskazuje radę gminy, jako organ tworzący park kulturowy, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Jest on tworzony na podstawie uchwały, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Uchwała określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków sporządza plan ochrony parku kulturowego, który wymaga zatwierdzenia przez radę gminy. W celu realizacji zadań związanych z ochroną parku kulturowego rada gminy może utworzyć jednostkę organizacyjną do zarządzania parkiem. Park kulturowy przekraczający granice gminy może być utworzony i zarządzany na podstawie zgodnych uchwał rad gmin (związku gmin), na terenie których ten park ma być utworzony. Dla obszarów, na których utworzono park kulturowy, sporządza się obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

- Art. 17: określa zakazy i ograniczenia dotyczące terenu parku krajobrazowego, związane z: prowadzeniem robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej, zmianami sposobu korzystania z zabytków nieruchomych, umieszczaniem tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1, składowaniem lub magazynowaniem odpadów.
- Art. 18: „1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

- 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami”.

- Art. 19: wskazuje, że „1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

1a. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.”

- Art. 20: mówi o konieczności uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego wojewódzkich i miejscowych z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

- Art. 21: „Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy”.

- Art. 22: „1. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.

2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

4. Burmistrz (prezydent miasta, wójt) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków”.

- Art. 89: wskazuje, że „organami ochrony zabytków są:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
- 2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków”.

Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j., Dz. U. 2013 poz. 594, ze zm.), gdzie w art. 7 ust 1 pkt. 9 zostały określone zadania własne gminy: „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”. Pośrednio do ochrony zabytków odnoszą się zadania obejmujące kwestie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy.

Istotne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w innych obowiązujących ustawach, w tym:

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2012 nr 647, ze zm.). Ustawa, określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Ustawa, mówi także, że w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględnia się wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1409). Ustawa- Prawo budowlane, normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów odrębnych, a w szczególności, m. in. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami- w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1232, ze zm.), która mówi między innymi o tym, że ochrona środowiska polega na zachowaniu wartości kulturowych.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2013 poz. 627, ze zm.), której przepisy określają między innymi kompetencje dotyczące wycinki i pielęgnacji drzew, na terenach objętych prawną ochroną konserwatorską.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. 2014 poz. 518, ze zm.). W rozumieniu ustawy, celem publicznym jest między innymi: opieka nad nieruchomościami, stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa między innymi postępowanie wobec nieruchomości objętych prawną ochroną konserwatorską.

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t. j. Dz. U. 2012 poz. 406, ze zm.). Ustawa precyzuje, że działalność kulturalna polega na upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1 ust. 1). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawuje państwo i polega on na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami. (art. 1 ust. 2). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawują też jednostki samorządu terytorialnego (art. 1 ust. 4). Art. 2 ustawy wymienia formy organizacyjne działalności kulturalnej, wśród których znajdują się obok teatrów, oper, operetek, filharmonii, orkiestr, kin, muzeów, bibliotek, domów kultury, ognisk artystycznych, galerii sztuki- ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury. Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym (art. 9 ust. 1, 2). Instytucje kultury, a zwłaszcza muzea, jednostki organizacyjne mające na celu opiekę nad zabytkami, ośrodki badań i dokumentacji, biura wystaw artystycznych, galerie i centra sztuki, Filmoteka Narodowa, biblioteki, domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, ogniska artystyczne, domy pracy twórczej- prowadzą w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury. Do podstawowych zadań tych instytucji należy między innymi sprawowanie opieki nad zabytkami.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j. Dz. U. 2014 poz. 1118). W ramach ustawy, gminy mogą wspierać działalność kulturalną związaną z ochroną zabytków i tradycji prowadzoną przez organizacje pozarządowe (między innymi stowarzyszenia).

Zasady ochrony zabytków, znajdujących się w muzeach i bibliotekach, zostały określone w:

Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t. j. Dz. U. 2012 poz. 987). Określa podstawowe ramy i zasady funkcjonowania polskich muzeów. Według przepisów ustawy „Muzeum jest jednostką organizacyjną nie nastawioną na osiąganie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie kontaktu ze zbiorami” (art. 1).

Zgodnie z ustawą muzeum realizuje powyższe cele poprzez:

- „1) gromadzenie dóbr kultury w statutowo określonym zakresie,
- 2) katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych muzealiów,
- 3) przechowywanie gromadzonych dóbr kultury, w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych,
- 4) zabezpieczanie i konserwację muzealiów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie stanowisk archeologicznych oraz innych nieruchomości obiektów kultury materialnej i przyrody,
- 5) urządzanie wystaw,
- 6) organizowanie i prowadzenie badań, ekspedycji naukowych oraz prac wykopaliskowych,
- 7) prowadzenie działalności edukacyjnej,
- 8) udostępnianie zbiorów do celów naukowych i edukacyjnych,
- 9) zapewnianie właściwych warunków zwiedzania i korzystania ze zbiorów,
- 10) prowadzenie działalności wydawniczej” (art. 2).

Gmina jako podmiot tworzący (lub przejmujący) muzeum zobowiązana jest do:

- 1) zapewnienia środków potrzebnych do utrzymania i rozwoju muzeum,
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonym zbiorom,
- 3) sprawowania nadzoru nad muzeum.

Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j. Dz. U. 2012 poz. 642, ze zm.). Mówi, iż biblioteki i ich zbiory stanowią dobro narodowe, służą zachowaniu dziedzictwa narodowego. Biblioteki organizują i zapewniają dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej.

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t. j. Dz. U. 2011 nr 123 poz. 698, ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Dokumenty, do których odwołuje się Gminny program opieki nad zabytkami połączono na trzech poziomach: ogólnokrajowym, regionalnym (wojewódzkim) oraz lokalnym. Są to różnego rodzaju strategie, studia i programy.

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Gminny program opieki nad zabytkami miasta Myszkowa zbieżny jest ze strategicznymi celami państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Cele te wymienione są w następujących dokumentach:

Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami, opracowane przez zespół Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury pod przewodnictwem prof. dr hab. Bogumiły Rouby, są niezwykle ważnym dokumentem, związanym z ochroną zabytków w Polsce. W dokumencie zapisano m.in.: „Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturalnej Państwa, są one bowiem nie tylko śladem przeszłości, ale także cennym składnikiem kultury współczesnej, przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego człowiekowi środowiska jego życia. (...) Ich zachowanie, ochrona i konserwacja jest działaniem ważnym w interesie publicznym ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, wreszcie także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki”.

W opracowaniu zostały zawarte cele i zadania dla Programu Krajowego. Stwierdzono, że „celem Programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad tą istotną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w Polsce”.

Za istotne, uznano przypomnienie podstawowych zasad konserwatorskich porządkujących sferę ochrony zabytków, które dotyczą konserwatorów, pracowników urzędów, restauratorów dzieł sztuki, architektów,

urbanistów, pracowników budowlanych, archeologów, badaczy, właścicieli i użytkowników, w tym duchownych.

Podstawowe zasady konserwatorskie:

- Zasady *primum non nocere* (z łac.- po pierwsze nie szkodzić);
- Zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych);
- Zasady minimalnej niezbędnej ingerencji;
- Zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco;
- Zasady czytelności i odróżnialności ingerencji;
- Zasady odwracalności metod i materiałów;
- Zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

W dokumencie do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wyznaczone zostały następujące założenia w zakresie:

- Uwarunkowań dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami: określenie stanu zabytków: nieruchomości, ruchomych i archeologicznych oraz stanu zabytków techniki, pomników historii i obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. Dodatkowo ocena stanu służb związanych z ochroną i opieką nad zabytkami i stan uregulowań finansowych, organizacyjnych i prawnych.
- Działań o charakterze systemowym: powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, architektoniczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa; przygotowanie strategii i głównych założeń ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i wprowadzenie jej do polityk sektorowych.
- Systemu finansowania: stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej.
- Dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania: co oznacza ujednoczenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich i ochronnych.
- Kształcenia i edukacji: kształcenie profilaktyczne, podyplomowe i system uznawalności wykształcenia, edukacja społeczeństwa, edukacja właścicieli i użytkowników.
- Współpracy międzynarodowej: współpraca z instytucjami i organizacjami, współpraca w obszarze Europy Środkowej.

Narodowy Program Kultury „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004- 2013”

Narodowy Program Kultury „Ochrona Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004- 2013”, przyjęty przez Radę Ministrów 21 września 2004 r. Jest to dokument, opracowanym w celu wdrożenia Narodowej Strategii Rozwoju Kultury. Główną przesłanką do sformułowania tego programu jest uznanie zasobów dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

Określa on działania na lata 2004- 2013 wytyczając następujące strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno- finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami;
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa;
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej;
- ograniczenia uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowanie;
- intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004- 2013 wraz z Uzupełnieniem na lata 2004- 2020

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004- 2013, przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r., rozwinięta w 2005 r., poprzez przygotowane przez Ministerstwo Kultury uzupełnienie

Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004- 2020, jest podstawowym dokumentem rządowym, w którym w oparciu o rzetelną analizę podjęto próbę określenia zasad polityki kulturalnej państwa w warunkach rynkowych. Stanowi ona podstawę do dalszych systemowych rozwiązań w dziedzinie kultury. Misją tej strategii jest „zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

Uznając kulturę za jeden z podstawowych czynników rozwoju regionów zapisano w strategii następujące priorytety:

- wzrost efektywności zarządzania kulturą;
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury;
- wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury;
- poprawa warunków działalności artystycznej;
- efektywna promocja twórczości;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków;
- zmniejszenie luki cywilizacyjnej przez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004- 2020 wprowadza programy operacyjne służące realizacji strategii. Jednym z nich jest Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”.

W programie wyróżnione zostały dwa komplementarne priorytety:

- rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwój kolekcji muzealnych. Podstawowym celem priorytetu jest poprawa stanu zachowania zabytków, kompleksowa ich rewaloryzacja, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę.
- zadania związane z zakupami dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych, zakupami starodruków i archiwaliów, konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020- Aktywne społeczeństwo, Konkurencyjna gospodarka, Sprawne państwo

Strategia Rozwoju Kraju 2020 została uchwalona przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 r. Jest to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne, w których będą się koncentrować główne zadania:

1. Sprawne i efektywne państwo;
2. Konkurencyjna gospodarka;
3. Spójność społeczna i terytorialna.

W Strategii pojawiają się zapisy mówiące o wprowadzeniu obowiązku sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych obejmujących obszary miejskie, a w szczególności metropolitalne, tereny wrażliwe rozwojowo, związane z ochroną między innymi dziedzictwa kulturowego (Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, Priorytet I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego).

Drugim ważnym, podkreślonym przez strategię obszarem jest digitalizacja zasobów dziedzictwa narodowego oraz zapewnienie właściwego ich przechowywania (Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, Priorytet II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych; Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, Priorytet III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych).

Ponadto wspierany będzie rozwój infrastruktury społecznej- w tym infrastruktury kulturalnej- oraz działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, co stanowi ważny czynnik rozwoju i podnoszenia atrakcyjności gminy (Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, Priorytet III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich).

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami 2014- 2017

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014- 2017 przyjęty został w dniu 24 czerwca 2014 r. przez Radę Ministrów. Dokument ma usprawnić nadzór nad służbami konserwatorskimi oraz określić źródła finansowania inwestycji i procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji oraz przyznawaniem funduszy na prace podejmowane w obiektach zabytkowych.

Uchwalony program jest pierwszym dokumentem porządkującym działania organów sprawujących opiekę nad zabytkami. Z programu będą pochodzić fundusze m.in. na szkolenia dla urzędników i ujednoczenie kwestii formalnych. Wśród zadań uwzględnionych w przyjętym dokumencie znalazło się porządkowanie rejestru zabytków oraz przygotowanie zasad oceny stanu zachowania zabytków nieruchomych. Program ma na celu także zwiększenie uspołecznienia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami poprzez promowanie takich narzędzi jak konkursy, konsultacje z mieszkańcami i współpraca z mediami. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamierza przeznaczyć na jego realizację 26,5 mln zł.

Dokument doprecyzowuje ponadto kompetencje samorządów w zakresie realizowania projektów konserwatorskich i rewitalizacyjnych. Zgodnie z nowymi ustaleniami Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków, w ciągu najbliższych 3 lat zaangażowanie samorządów w opiekę nad zabytkami powinno znacznie wzrosnąć.

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030 (KPZK 2030)

Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju 2030, przyjęta została uchwałą nr 239 Rady Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r. Jest to najważniejszy dokument dotyczący ładu przestrzennego Polski. Jego celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Koncepcja ta kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe. Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa, w tym powodziowego. W znacznie większym stopniu niż dotychczas uwzględnia problematykę ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie kształtowania prawidłowej polityki przestrzennej.

Jako cele polityki przestrzennej w aspekcie ochrony zabytków wskazano:

- ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, poprzez rozwój narzędzi wspierania finansowego ochrony przyrody i krajobrazu,
- wprowadzenie systemu standardów zabudowy i zagospodarowania terenu na terenach o niższym reżimie ochronnym,
- wprowadzenie narzędzi kompensacji utraconych korzyści ekonomicznych na terenach o wysokich restrykcjach konserwatorskich;
- wspieranie rewitalizacji zdegradowanych przestrzeni: starych dzielnic mieszkaniowych, obiektów przemysłowych, pokolejowych, opuszczonych wsi przez przyjęcie regulacji z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich i starych zasobów mieszkaniowych.

4.2. Relacje Gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Dokumenty opracowane na poziomie województwa i powiatu:

Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006- 2020

Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006- 2020, została uchwalona przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 28 sierpnia 2006 r. Jest to dokument, który określa cele strategiczne rozwoju kultury wraz z kierunkami działań.

W strategii wyznaczono cztery cele strategiczne:

Cel I. Wzrost kompetencji potrzebnych do: uczestnictwa w kulturze, efektywnego zarządzania kulturą twórczości artystycznej w warunkach gospodarki rynkowej.

Cel II. Wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze (biernego- w roli odbiorców treści kulturowych i czynnego- w roli twórców treści kulturowych).

Cel III. Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu (materialnego i niematerialnego) oraz jego lepsze wykorzystywanie do celów turystycznych.

Cel IV. Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywanie ich kreatywności.

Dla celu III, najważniejszego pod względem ochrony zabytków, ustalono następujące kierunki działań:

- rozpoznawanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz prowadzenie projektów badawczych na jego temat;
- inwentaryzowanie dziedzictwa kulturowego;
- popularyzacja dziedzictwa kulturowego (w tym z użyciem najnowszych technik);
- rewitalizacja i renowacja obiektów zabytkowych;
- rewitalizacja obiektów i terenów przemysłowych znajdowanie dla nich nowych funkcji;
- wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego regionu na potrzeby turystyki (promocja, tworzenie produktów turystyki kulturowej);
- tworzenie zasobów dziedzictwa kulturowego regionu.

Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000- 2020

Strategia rozwoju województwa śląskiego na lata 2000- 2020, została przyjęta uchwałą nr II/37/6/2005 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 4 lipca 2005 r. Jest to dokument, który systematyzuje zadania strategiczne na obszarze województwa śląskiego. W strategii sformułowano wizję, której jednym z elementów jest troska o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe. Wizja ta znajduje odzwierciedlenie w wyznaczonych celach strategicznych:

Cel strategiczny I: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

Cel strategiczny II: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.

Cel strategiczny IV: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturalnego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzennej.

W ramach tych celów, wyznaczono kierunki działania:

- zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu;
- zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic, co w górnośląskim kontekście przekłada się bezpośrednio na rewitalizację starych zabytkowych centrów miast i dzielnic.

Strategia, określa także wskaźniki monitoringu stopnia wdrażania dokumentu. W strategii, w odniesieniu do opieki nad zabytkami, bezpośrednio odnoszą się dwa:

1. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na 1 mieszkańca;
2. Nakłady finansowe na remonty budynków w centrach miast i zdegradowanych dzielnic.

Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”, została przyjęta uchwałą nr IV; 38.2 2013 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 1 lipca 2013 r. Strategia ta stanowi aktualizację dokumentu pn. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020”, przyjętego przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr III/47/1/2010 przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 17 lutego 2010 r.

Wizja rozwoju województwa śląskiego w perspektywie 2020+:

Województwo śląskie będzie regionem zrównoważonego i trwałego rozwoju stwarzającym mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnym partnerem w procesie rozwoju Europy wykorzystującym zróżnicowane potencjały terytorialne i synergię pomiędzy partnerami procesu rozwoju.

Na podstawie określonej wizji rozwoju wykraczającej poza horyzont czasowy strategii, wyznaczono obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne, a następnie określono kierunki działań do roku 2020.

W strategii sformułowano cztery strategiczne cele rozwojowe:

Cel I- Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjności i kreatywności;

Cel II- Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie;

Cel III- Województwo śląskie regionem atrakcyjnym i funkcjonalnej przestrzeni;

Cel IV- Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy.

W ramach celu strategicznego III znalazły się kierunki służące wysokiemu poziomowi ładu przestrzennego i efektywnego wykorzystania przestrzeni, a wśród nich jeden, mający bezpośredni związek z opieką nad dziedzictwem kulturowym: „Przywracanie pozycji lub nadawanie nowych funkcji obiektom zabytkowym oraz symbolicznym w życiu społeczności lokalnych”.

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2014- 2017

Wojewódzki program opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2014- 2017, przyjęty został uchwałą nr IV/48/7/2014 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 10 marca 2014 r. Program ten jest trzecim Programem opieki nad zabytkami w województwie śląskim. Pierwszy program obejmował lata 2006- 2009, przyjęty został uchwałą nr II/53/2/2006 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 25 października 2006 r. Następnie opracowana została jego aktualizacja- Wojewódzki programu opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2010- 2013, który przyjęty został uchwałą nr III/48/2/2010 przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 17 lutego 2010 r.

Przedmiotem programu są wszystkie zabytki niezależnie od form ochrony, jakimi są objęte. Program obejmuje obszar województwa śląskiego w granicach administracyjnych. Głównym celem programu jest poprawa stanu zachowania zabytków, a także włączenie zabytków w procesy rozwoju gospodarczego i społecznego województwa, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Program określa warunki włączania zabytków w procesy gospodarczego rozwoju województwa przy pomocy zróżnicowanych podmiotów gospodarczych.

W programie sformułowano następującą misję Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2014- 2017: Dobrze zachowane, zadbane zabytki stanowiące o tożsamości regionu kluczowym czynnikiem budowy kapitału społecznego województwa, rozwoju gospodarczego województwa oraz jego promocji w kraju i na świecie.

W celu realizacji sformułowanej misji, wyznaczono dwa cele strategiczne, wraz z celami operacyjnymi i kierunkami działań:

Cel strategiczny I- Kształtowanie kulturowego obrazu województwa.

Dla celu strategicznego sformułowano trzy cele operacyjne:

Cel operacyjny I.1- Ustalenie potencjału zasobów zabytkowych województwa.

Cel operacyjny I.2- Budowa systemu zarządzania zabytkami województwa.

Cel operacyjny I.3- Włączenie zabytków w procesy gospodarcze.

Cel strategiczny II- Kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec dziedzictwa kulturowego regionu.

Dla drugiego celu strategicznego sformułowano dwa cele operacyjne:

Cel operacyjny II.1- Propagowanie wiedzy o zabytkach oraz sposobach opieki nad zabytkami.

Cel operacyjny II.2- Aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz opieki nad zabytkami.

Wśród najważniejszych kierunków działań wymieniono między innymi:

- weryfikacja zabytków województwa;
- tworzenie nowoczesnych struktur zarządzania zabytkami;
- marketing produktów kulturowych i kulturowo-gospodarczych;
- konserwacja i adaptacja zabytków;
- kształtowanie obszarów zabytkowych i krajobrazów kulturowych;
- wzmocnienie edukacji o dziedzictwie kulturowym;
- popularyzacja i promocja zabytków i wiedzy o zabytkach.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, został uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego 21 lipca 2004 r. Jest to dokument planowania strategicznego, który określa działania, za pomocą których samorząd województwa wpływa na rozmieszczenie funkcji terenów w przestrzeni i ich wzajemne powiązanie. Plan uwzględnia założenia polityki przestrzennej państwa i tworzy warunki do realizacji ustaleń strategii rozwoju województwa.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, wyznacza cel generalny polityki przestrzennej, który zdefiniowano jako kształtowanie harmonijnej struktury przestrzennej województwa śląskiego, sprzyjającej wszechstronnemu rozwojowi województwa. Ponadto określono sześć celów operacyjnych.

Cele związane z ochroną zabytków i opieką nad nimi zostały ulokowane w ramach dynamizacji i restrukturyzacji przestrzeni województwa, wzmocnienia funkcji węzłów sieci osadniczej oraz ochrony zasobów środowiska, wzmocnienia systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych (cele operacyjne I- III).

W ramach pierwszego obszaru wyznaczono kierunek: „Wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego”, którego realizacja odbywać się będzie poprzez:

1. Podnoszenie rangi obiektów dziedzictwa kulturowego (uznanie za pomnik historii, wpisanie na listę UNESCO), w tym zabytków sakralnych, przemysłowych, rezydencjonalnych, budownictwa drewnianego;
2. Tworzenie markowych produktów turystycznych;
3. Tworzenie tematycznych szlaków turystycznych.

W ramach drugiego obszaru wyznaczono dwa kierunki:

1. Promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren;
2. Rewitalizacja miejskich dzielnic.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego prezentuje zestawienie wskaźników monitorowania. Żaden z nich nie odnosi się jednak bezpośrednio do kwestii opieki nad zabytkami.

Strategia rozwoju powiatu myszkowskiego

Strategia rozwoju powiatu myszkowskiego przyjęta została uchwałą nr XX/123/2000 przez Radę Powiatu Myszkowskiego dnia 28.12.2000 r. Jest to dokument, który wytycza cele i kierunki rozwoju powiatu

w długim horyzoncie czasowym- do roku 2015. W strategii wyznaczono także priorytety, uporządkowano działania, prowadzące do koncentracji zasobów na najważniejszych problemach rozwojowych obszaru.

O strategicznym rozwoju powiatu decydują aktualne i przyszłe uwarunkowania tworzące jego wnętrze i otoczenie. Uwarunkowania wewnętrzne zostały pogrupowane na naturalne, których źródłem jest przyroda oraz antropogeniczne, będące wytworem działalności człowieka. Wśród wewnętrznych uwarunkowań rozwoju powiatu, wskazano między innymi potencjał turystyczny, w którym wskazano:

- Duża liczba oznakowanych tras turystycznych (szlaki turystyczne);
- Występowanie na terenie Powiatu ważnych zabytków architektonicznych;
- Atrakcyjne, z punktu widzenia jednoczenia społeczności lokalnej oraz rozwoju turystyki, tradycje historyczne;
- Słabo rozwinięta, mało urozmaicona baza noclegowa;
- Słabo rozwinięta, nieatrakcyjna baza gastronomiczna;
- Brak turystycznych produktów markowych;
- Brak ukształtowanego wizerunku turystycznego;
- Znaczący potencjał agroturystyczny;
- Zbiornik wodny w Poraju;
- Brak kontaktów z profesjonalnymi pośrednikami usług turystycznych.

Uwarunkowania naturalne, bogata historia i cenne zabytki architektoniczne oraz pozycja zajmowana przez powiat w sieci osadniczej województwa (bliskie sąsiedztwo dużych ośrodków miejskich) wskazują, że jednym z najbardziej uzasadnionych kierunków rozwoju jest turystyka i rekreacja. Realizacja tego kierunku jest utrudniona przez istotne braki w infrastrukturze turystycznej (głównie brak odpowiedniej bazy noclegowej i gastronomicznej).

Wizja rozwoju powiatu myszkowskiego pozwala na sformułowanie podstawowych celów strategicznych odzwierciedlających najważniejsze wartości jakie powinny zostać osiągnięte w założonym horyzoncie. Sformułowano trzy cele generalne obejmujące podstawowe wymiary rozwoju: społeczny, gospodarczy, środowiskowy.

Cel strategiczny nr 1: Osiągnięcie wysokiej atrakcyjności powiatu myszkowskiego jako miejsca zamieszkania.

Cel strategiczny nr 2: Wielofunkcyjny rozwój ekonomiczny powiatu myszkowskiego wykorzystujący zasoby obszaru.

Cel strategiczny nr 3: Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

Sformułowana wizja rozwoju powiatu ma charakter wielowymiarowy. Składniki wizji w sposób bezpośredni lub pośredni wzajemnie na siebie oddziałują, warunkując realizację głównych zamierzeń strategicznych, określonych w formie celów generalnych. Te zaś stanowią podstawę do formułowania celów szczegółowych pogrupowanych w dziedziny. Realizacja wizji rozwoju Powiatu Myszkowskiego opiera się na pięciu dziedzinach, w ramach których sformułowano cele szczegółowe, kierunki rozwoju oraz pomysły realizacyjne. Do zbioru dziedzin zalicza się:

- D. 1.** Jakość życia;
- D. 2.** Rynek pracy;
- D. 3.** Gospodarka;
- D. 4.** Zasoby ludzkie;
- D. 5.** Otwarcie na zewnątrz.

Lokalny program rewitalizacji obszarów miejsko- wiejskich powiatu myszkowskiego na lata 2010- 2020

Lokalny program rewitalizacji obszarów miejsko- wiejskich powiatu myszkowskiego na lata 2010-2020 został przyjęty uchwałą nr IV/30/2011 przez Radę Powiatu Myszkowskiego dnia 15 lutego 2011 r. Program opracowano w celu określenia i zidentyfikowania potrzeb w zakresie rewitalizacji zdegradowanych przestrzennie, społecznie i gospodarczo obszarów i obiektów znajdujących się na terenie powiatu myszkowskiego. Jest to dokument, który przedstawia diagnozę społeczno- gospodarczą powiatu myszkowskiego, jego potrzeby oraz niezbędne kierunki rozwoju.

Bezpośrednim celem programu jest stworzenie optymalnych warunków wzrostu konkurencyjności powiatu myszkowskiego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w taki sposób aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu powiatu myszkowskiego.

Wyznaczone cele szczegółowe:

1. Powstrzymanie przestrzennej, społecznej i ekonomicznej degradacji powiatu myszkowskiego
2. Poprawę warunków życia mieszkańców powiatu myszkowskiego.
3. Zwiększenie rynku pracy na terenie powiatu poprzez wspomaganie lokalnej przedsiębiorczości i przyciąganie inwestorów zagranicznych.
4. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu myszkowskiego.
5. Podniesienie atrakcyjności powiatu myszkowskiego.
6. Poprawę jakości środowiska naturalnego.

Celem dokonania wyboru obszarów rewitalizowanych (problemowych), na terenie których realizowany będzie program, przeanalizowano za pomocą wskaźników sytuację społeczno- gospodarczą panującą na terenie powiatu myszkowskiego. Przeprowadzona analiza dotyczyła przede wszystkim problemów społeczno-gospodarczych, zwłaszcza niskiego wskaźnika przedsiębiorczości, problemu długotrwałego bezrobocia oraz ubóstwa mieszkańców powiatu myszkowskiego.

W związku z powyższym do wyznaczenia granic obszarów rewitalizacji zastosowano następujące kryteria:

1. Struktura demograficzna mieszkańców;
2. Wysoki poziom bezrobocia;
3. Wysoki poziom ubóstwa;
4. Poziom przestępczości;
5. Poziom przedsiębiorczości mieszkańców;
6. Poziom wykształcenia mieszkańców;
7. Poziom infrastruktury technicznej;
8. Stan środowiska naturalnego;
9. Występowanie obszarów o niewykorzystanym potencjale ekonomicznym (inwestycyjnym).

W rozdziale 2, poświęconym charakterystyce zagospodarowania przestrzennego opisano między innymi granice strefy konserwatorskiej. W powiecie myszkowskim rejestrem objęte są obiekty wg następujących kategorii:

- założenia przestrzenne (Niegowa);
- architektura i budownictwo (ok. 166);
- parki i cmentarze (ok. 11);
- budownictwo przemysłowe (ok. 3);
- stanowiska archeologiczne (ok. 2+ ruiny ok. 7);
- strefy ochrony konserwatorskiej.

Prawną formą ochrony, wynikającą z zapisów w planie zagospodarowania (lub studium uwarunkowań i kierunków) gmin wchodzących w skład powiatu myszkowskiego, objęte są obiekty umieszczone w ewidencji zabytków, prowadzonej przez WUOZ w Katowicach. Ewidencja podlega bieżącej aktualizacji przez służby konserwatorskie, a znajdują się w niej także obiekty, które w ciągu ostatnich kilku lat, z różnych przyczyn straciły cechy dawnego stylu i świetności. Zabytki z terenu Powiatu Myszkowskiego wpisane do rejestru zabytków (razem 36 obiektów): Gmina Myszków- 4 obiekty, Gmina i Miasto Kozięgłowy- 13 obiektów, Gmina Niegowa- 5 obiektów, Gmina Poraj- 2 obiekty, Miasto i Gmina Żarki- 12 obiektów. W programie wyszczególniono także obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji dla poszczególnych gmin.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Myszkowskiego

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Myszkowskiego opracowany został w lipcu 2004 r. Plan stanowi krótkoterminową (na lata 2004- 2006) i długoterminową (lata 2007- 2013) wizję rozwoju potencjału gospodarczego powiatu. W planie uwzględnione zostały najważniejsze zadania, jakie wynikają ze Strategii Rozwoju Powiatu Myszkowskiego w 2000 r. W planie przedstawiono zadania w podstawowych dziedzinach, do których zaliczono:

- rozwój obszarów wiejskich;
- rozwój komunikacji i infrastruktury drogowej;
- poprawę stanu środowiska naturalnego;
- poprawę stanu ochrony zdrowia, opieki społecznej;
- rynek pracy;
- gospodarkę;
- zasoby ludzkie;
- infrastrukturę techniczną.

Różnorodność kulturowa mieszkańców powiatu myszkowskiego jest bogactwem tego regionu. Zachowanie odrębności kulturowej i kultywowanie tradycji w poszczególnych gminach powinno być jednym z priorytetowych w tym zakresie zadań samorządów i organizacji pozarządowych. Istotne jest wspieranie zespołów i twórców ludowych, pomoc w ich samoorganizowaniu się, podtrzymywanie tradycji kultywowanie obrzędów ludowych, propagowanie kultury i sztuki ludowej wśród młodzieży szkolnej oraz utworzenie w przyszłości muzeum regionalnego.

Program ochrony środowiska na terenie powiatu myszkowskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016- 2019

Program ochrony środowiska na terenie powiatu myszkowskiego opracowany został w 2012 r. Nadrzędnym celem programu jest aktualizacja zapisów programu ochrony środowiska opracowanego w 2007 r. Powiatowy Program Ochrony Środowiska ma na celu:

- wyznaczenie celów polityki ekologicznej na terenie powiatu w podziale na cele krótkoterminowe i długoterminowe;
- wyznaczenie priorytetów ekologicznych;
- określenie harmonogramu realizacji zadań proekologicznych dla powiatu wraz z nakładami na realizację tych zadań;
- określenie środków niezbędnych do osiągnięcia tych celów, w tym mechanizmy prawno- ekonomiczne i środki finansowe.

Celem nadrzędnym Programu jest: „Rozwój gospodarczy przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego województwa”.

W programie określono cele krótkoterminowe do roku 2013 i cele długoterminowe do roku 2018, wraz z kierunkami działań w zakresie poszczególnych komponentów środowiska, które uwzględniono w programie ochrony środowiska dla powiatu myszkowskiego, odpowiednio modyfikując w zależności od potrzeb mieszkańców i aktualnego stanu środowiska naturalnego. Program precyzuje trzy generalne cele strategiczne: społeczny, gospodarczy i środowiskowy:

Cel strategiczny nr 1: Osiągnięcie wysokiej atrakcyjności Powiatu Myszkowskiego jako miejsca zamieszkania.

Cel strategiczny nr 2: Wielofunkcyjny rozwój ekonomiczny Powiatu Myszkowskiego wykorzystujący zasoby obszaru powiatu.

Cel strategiczny nr 3: Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego.

Zadania wyznaczone w ramach programu, bezpośrednio dla określonych celów, mają na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, racjonalne użytkowanie zasobami naturalnymi. Cele te zostaną osiągnięte przy ścisłej współpracy miast i gmin Powiatu Myszkowskiego w zakresie gospodarki komunalnej, polityki transportowej, rolnej, społecznej i oświatowej, itp.

Na obszarze Powiatu Myszkowskiego istnieje dotychczas tylko jeden czynny rezerwat- rezerwat leśny „Cisy w Hucie Starej” położony koło Huty Szklanej w gminie Koziegłowy w nadleśnictwie Siewierz oraz sześć rezerwatów projektowanych- „Góry Niegowskie”, „Góry Bukowie”, „Góra Leszczyny”, „Cisy Przybynowskie”. Dodatkowo planowane jest założenie w gminie Myszków dwóch rezerwatów torfowiskowych, tj. „Pohulanka” i „Świerkowa Góra”. Najcenniejsze przyrodniczo ekosystemy powiatu chronione są także w granicach rozległego Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd” (gmina Niegowa, gmina Żarki). Na terenie powiatu znajdują się 22 pomniki przyrody, zlokalizowane na terenie gmin: Żarki (9), Niegowa (6), Koziegłowy (5) oraz Poraj (1), Myszków (1), proponuje się jednak objęcie tą formą ochrony kolejnych 6 obiektów w gminie Niegowa.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2015- 2018 z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta

Gminny program opieki nad zabytkami miasta Myszkowa zgodny jest z dokumentami:

Strategia Rozwoju Miasta Myszkowa na lata 2007- 2015

Strategia Rozwoju Miasta Myszkowa na lata 2007- 2015 została przyjęta uchwałą nr XIII/106/2007 przez Radę Miasta Myszkowa dnia 30 października 2007 r. Jest to dokument, który określa naczelną orientację, dominujący kierunek działania. Przedstawia także cele, sposób organizacji swoich struktur i zasobów, by przejść do stanu bardziej doskonałego, usystematyzowanego, pełniej realizującego zadania stojące przed jednostką samorządu terytorialnego i powodującego wzrost jego zamożności. Strategia uporządkowuje wiedzę o mieście, wyznacza długofalowe kierunki jego rozwoju oraz pobudza władz samorządowych oraz społeczność lokalną do współdziałania w jej realizacji. Sytuacja miasta została zdiagnozowana poprzez rozpoznanie kluczowych czynników plasujących się wewnątrz miasta w jej otoczeniu, poprzez opracowanie analizy SWOT.

Wizja Rozwoju- określona poprzez wartości charakteryzujące miasto Myszków w 2015 r.:

- Miasto dobrych warunków dla komunikacji wynikającej z dobrej jakości dróg, dużej liczby miejsc parkingowych oraz sprawnych (drożnych) połączeń z otoczeniem;
- Miasto z wysoką jakością środowiska naturalnego tworzoną poprzez budowę kanalizacji, segregację śmieci, ograniczenie tzw. „niskiej emisji”, czystość miasta oraz dbałość o zachowanie i rozwój terenów przyrodniczych;
- Miasto oferujące dobre warunki życia zapewnione przez wysoką jakość infrastruktury mieszkaniowej, sportowej, edukacyjnej, kulturalnej i turystycznej;
- Miasto jako atrakcyjny ośrodek gospodarczy wykorzystujący zarówno potencjał lokalnej przedsiębiorczości, jak również posiadający znaczących inwestorów zewnętrznych;
- Miasto konsekwentnie realizujące założenia polityki przestrzennej, uwzględniające utworzenie wyraźnego centrum miasta, terenów przemysłowych i rekreacyjno- sportowych;
- Miasto o pozytywnym wizerunku budowanym aktywną promocją nastawioną na kreowanie czynników wyróżniających Myszków w otoczeniu;
- Miasto zapewniające ofertę edukacyjną dostosowaną do ciągle zmieniających się warunków na lokalnym rynku pracy;

- Miasto kreujące wspierające aktywność mieszkańców i postawy obywatelskie oraz koordynujące działalność grup i organizacji społecznych w mieście;
- Miasto jako znaczący ośrodek usługowy, handlowy, przemysłowy, administracyjny w regionie;
- Miasto spełniające oczekiwania swoich mieszkańców w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony zdrowia.

Priorytety strategiczne rozwoju miasta:

1. Umacnianie więzi społecznych i tożsamości lokalnej mieszkańców;
2. Nowoczesna infrastruktura społeczna, w tym drogowa;
3. Skuteczna promocja;
4. Wspieranie przedsiębiorczości;
5. Nowoczesna edukacja;
6. Skuteczna aktywizacja lokalnej społeczności, zwłaszcza dotkniętej ubóstwem, wykluczeniem społecznym i patologiami;
7. Aktywna polityka proinwestycyjna i koordynacyjna władz miasta.

W strategii sformułowano cele strategiczne, które określają najważniejsze stany jakie należy osiągnąć oraz najistotniejsze procesy jakie należy uruchomić w ramach wyznaczonych priorytetów, aby zrealizować we właściwy sposób wizję rozwoju miasta. Wyznaczają też pewną filozofię myślenia o rozwoju miasta.

Cel strategiczny 1: Stabilna polityka inwestycyjna miasta nastawiona na kreowanie funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz przyciągająca inwestorów. Ugruntowany wizerunek miasta jako dobrego gospodarza, dbającego o zrównoważony i równomierny rozwój gospodarczy.

Cel strategiczny 2: Wysoka jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców dające miastu markę atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rekreacji i wypoczynku.

Cel strategiczny 2: Aktywni, nowocześnie wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy, wykazujący dużą aktywność i postawy obywatelskie.

Cel strategiczny 4: Ugruntowany wizerunek promocyjny wykorzystujący czynniki wyróżniające miasto w otoczeniu.

W strategii nie wyznaczono priorytetów, celów, zdań związanych bezpośrednio z ochroną i opieką dziedzictwa kulturowego miasta Myszków. Wskazano jest na turystykę, jako jeden z czynników wpływających na rozwój miasta.

W analizie SWOT, wśród mocnych stron wymieniono między innymi:

- Korzystne położenie rozpatrywane w następujących kategoriach: w pasie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej czyniącej z miasta doskonałą bazę wypadową na teren Jury z dwoma ważnymi szlakami turystycznymi: „Szlak Orlich Gniazd” oraz „Szlak Warowni Jurajskich”, przy drodze krajowej nr 1 komunikująca miasto zarówno z Górnym Śląskiem, jak i Częstochową, przy jednej z najstarszych i najważniejszych linii kolejowych w Polsce, łączącej Warszawę z Katowicami, oraz Centralna Magistrala Kolejowa, która bezpośrednio łączy Aglomerację Górnośląską z Warszawską;
- Bogate tradycje i życie kulturalne animowane przez Miejski Dom Kultury i organizacje pozarządowe mające wpływ na dobry odbiór miasta przez mieszkańców i turystów;
- Bogactwo przyrodnicze wyrażone zróżnicowaną budową geologiczną i rzeźbą terenu oraz łagodnym klimatem, urozmaiceniem i bogactwem świata roślin i zwierząt. Ma to bardzo korzystny wpływ na wizerunek miasta oraz możliwości rozwoju turystyki;
- Pielęgnowanie przez mieszkańców miasta pamięci o znanych ludziach, autorytetach pochodzących z Myszkowa z Janem Kułakowskim jako najlepszym przykładem;
- Świadomość istnienia i eksponowanie materialnego dorobku kulturowego z atrakcyjnymi obiektami sakralnymi oraz przemysłowymi.

Wśród szans wymieniono między innymi:

- Powiązania miasta wynikające z położenia na dawnej linii kolejowej warszawsko-wiedeńskiej wpływające na możliwość rozwoju gospodarczego, rozwijania nowych produktów turystycznych;
- Obecność na terenie województwa śląskiego atrakcji turystycznych, zwłaszcza ich nagromadzenie na terenie Jury Krakowsko- Częstochowskiej;
- Istnienie Jurajskiego Parku Krajobrazowego oraz planowane utworzenie Jurajskiego Parku Narodowego jako bodziec do rozwoju turystyki w regionie.

W strategii, wymieniono dawny „Pałac Schmelzerów”, odrestaurowany przez prywatnego właściciela, wpisany do rejestru zabytków, jako jedna z atrakcji turystycznych miasta jest budynek odrestaurowany przez prywatnego właściciela.

Obecnie trwają prace nad aktualizacją Strategii Rozwoju Miasta Myszkowa. Zakończenie prac zaplanowane na I kwartał 2015 r

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Myszkowa na lata 2005- 2015, Aktualizacja 2007

Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich Myszkowa na lata 2005- 2015 został przyjęty uchwałą nr XIII/107/2007 przez Radę Miasta Myszkowa dnia 30 października 2007 r. To dokument planistyczny, który ma na celu stworzenie podstaw oraz analizę możliwości pozyskiwania środków pieniężnych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (UE), w latach 2007- 2013.

W rozdziale I. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście, w podrozdziale 1.1. Zagadnienia przestrzenne, omówiono szczegółowo granice stref ochrony konserwatorskiej (załącznik nr 2):

- STREFĘ „A”- ścisłej ochrony konserwatorskiej;
- STREFĘ „B”- ochrony konserwatorskiej, w tym strefy: STREFA „B1”, STREFA „B2”, STREFA „B3”, STREFA „B4”, STREFA „B5”, STREFA „B6”, STREFA „B7”;
- STREFĘ „K”- ochrony krajobrazu kulturowego;
- STREFĘ „OW”- strefa obserwacji archeologicznej, w tym strefy: STREFA „OW1”, STREFA „OW2”, STREFA „OW3”, STREFA „OW4”, STREFA „OW5”, STREFA „OW6”, STREFA „OW7”, STREFA „OW8”, STREFA „OW9”, STREFA „OW10”.

W tym rozdziale, zostały wymienione i opisane obiekty wpisane do rejestru zabytków, do ewidencji zabytków. Określono także ich stan zachowania oraz obowiązujące zasady, nakazy, zakazy dla tych obiektów. Zagadnienia te zostały opracowane zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Wyznaczone cele strategiczne:

Cel strategiczny nr 1: Stabilna polityka inwestycyjna miasta nastawiona na kreowanie funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz przyciągająca inwestorów. Ugruntowany wizerunek miasta jako dobrego gospodarza, dbającego o zrównoważony i równomierny rozwój gospodarczy.

Cel strategiczny nr 2: Wysoka jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców dające miastu markę atrakcyjnego miejsca zamieszkania, pracy, nauki, rekreacji i wypoczynku.

Cel strategiczny nr 3: Aktywni, nowocześnie wykształceni i przedsiębiorczy mieszkańcy, wykazujący dużą aktywność i postawy obywatelskie.

Cel strategiczny nr 4: Ugruntowany wizerunek promocyjny wykorzystujący czynniki wyróżniające miasto w otoczeniu .

Realizacja priorytetów ma najczęściej charakter złożony, wielopłaszczyznowy. Dla uporządkowania działań strategicznych i ułatwienia procesu wdrażania strategii zostały wyodrębnione pola rozwoju, które tworzą podstawowy schemat dla wdrażania strategii. W każdym z nich zostały sformułowane cele operacyjne zgodne z istotą pola oraz celami strategicznymi. Realizacja celów operacyjnych organizowana jest przez kierunki strategiczne w ramach których zaproponowane zostały najważniejsze działania.

Pola rozwoju: środowisko przyrodnicze, przestrzeń publiczna, kultura, sport, turystyka i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne, społeczeństwo obywatelskie, edukacja, przedsiębiorczość.

Do rewitalizacji wybrano cztery obszary Zajmują one razem powierzchnię ok. 12,2 km², co stanowi 16,9% powierzchni Myszkowa:

I Obszar- Centrum: Jest to obszar o powierzchni ok. 4,0 km², którego granice są następujące: ul. Miedziana, ul. Polna, ul. Kościuszki, ul. Sucharskiego, linia stanowiąca przedłużenie ul. Sucharskiego do ul. Ogrodowej, ul. Ogrodowa, ul. 1 Maja, Plac Dworcowy, linia boczniczy kolejowej danego przedsiębiorstwa „Wartex”, linia brzegowa Warty, ul. Pułaskiego, ul. Słowackiego.

II Obszar- Mijaczów: Jest to obszar o powierzchni ok. 3,8 km², którego granice są następujące: ul. Leśna, ul. Piłsudskiego, ul. Ciemna, ul. Okrzei, środkowe ramię Warty, płd. ramię Warty, ul. Pułaskiego ul. Krasickiego, ul. Azaliowa, linia stanowiąca przedłużenie ul. Małej Szpitalnej, granica miasta.

III Obszar- Pohulanka: Jest to obszar o powierzchni ok. 2,9 km², którego granice są następujące: ul. 8 Marca, ul. Jedwabna, ul. Krótka, ul. Mrzygłodzka, ul. 1 Maja, ul. Jaworznicka, linia stanowiąca przedłużenie ul. Bory do ul. Jaworznickiej, ul. Bory, ul. Stawowa, ul. Partyzantów.

IV Obszar- Mrzygłód: Jest to obszar o powierzchni ok. 1,5 km², którego granice są następujące: Rynek, ul. Królowej Jadwigi, ul. Poniatowskiego.

W celu ustalenia kryteriów wyboru działań rewitalizacyjnych, ustalono następujące priorytety, które przekładają się na rodzaj zadań i projektów kwalifikujących się do programu rewitalizacji:

Priorytet 1. Modernizacja części wspólnych budynków mieszkalnych (dachy, ściany zewnętrzne, wejścia) oraz ich otoczenia (pawilony usługowe, mała architektura, drogi, parkingi, dojazd, place zabaw).

Priorytet 2. Budowa i modernizacja pawilonów usługowych oraz pomieszczeń dla prowadzenie działalności gospodarczej przez małe i średnie przedsiębiorstwa, poprawa dostępności dla pieszych, osób niepełnosprawnych i samochodów (chodniki, drogi dojazdowe, parkingi, pochylnie, windy).

Priorytet 3. Modernizacja i adaptacja funkcjonalna starych budynków z ich zachowaniem oraz rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego.

Priorytet 4. Otwarcie komunikacyjne miasta, strefy przemysłowych oraz obszarów usługowych, rozdzielenie ruchu tranzytowego i lokalnego, uporządkowanie ciągów ruchu pieszego.

Priorytet 5. Zmiana funkcji budynków użyteczności publicznej dla organizacji pozarządowych z przeznaczeniem na działalność kulturalną, sportową i społeczną, służącą zwalczaniu i zapobieganiu patologiom społecznym.

Priorytet 6. Otwieranie obszarów inwestycyjnych wraz z ich uzbrojeniem w infrastrukturę nawierzchniową (drogi, podziemia, kanalizacja, parkingi).

Priorytet 7. Wzbogacenie przestrzeni publicznej łącznie z monitoringiem i tworzeniem stref bezpieczeństwa poza osiedlami.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa- II edycja, zostało przyjęte uchwałą Nr XXXV/298/13 przez Radę Miasta w Myszkowie dnia 30 października 2013 r. Moc straciła uchwała Nr XII/97/07 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 25 września 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jednym z podstawowych dokumentów planowania strategicznego, który służy określeniu polityki przestrzennej gminy. Stosownie do wymagań określonych w obowiązującej ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium stanowi wykładnię tej polityki w odniesieniu do całego obszaru gminy, wypracowaną na podstawie zidentyfikowanych uwarunkowań, celów oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określonych na tle jej powiązań z otoczeniem.

W rozdziale II, w podrozdziale 3, opisano stan środowiska oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Kierunki polityki przestrzennej Myszkowa w zakresie ochrony obiektów i obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody zmierzają do tworzenia i zachowania systemu obszarów chronionych zgodnie ze standardami europejskimi. W strukturze funkcjonalno- przestrzennej miasta istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, kształtowania warunków

klimatycznych i hydrologicznych ma układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody.

Na obszarze Myszkowa występują 4 formy ochrony prawnej:

- pomnik przyrody (cis pospolitego w Nowej Wsi, utworzony 1996 r.);
- użytki ekologiczne („Przygielka”- torfowisko przejściowe w obrębie Nowej Wsi, „Bór Pohulanka”- torfowisko przejściowe i bór bagienny położony na terenie Nadleśnictwa Siewierz, „Olszynka”- łąg olszowy położony na terenie Nadleśnictwa Siewierz);
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego- płn.- wsch. część Myszkowa znajduje się na terenie otuliny Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”.
- lasy państwowe Grupy I (ochronne).

Ponadto zakwalifikowano do objęcia ochroną prawną: „Żabie Doły”, „Będuska Łąka”, „Osińskie Bagno”, „Grąd Będuski”.

W rozdziale II, w podrozdziale 4, szczegółowo opisano stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Głównym celów polityki zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do środowiska kulturowego jest ochrona i rewaloryzacja wszystkich jego walorów, które stanowią o pięknie i tożsamości historycznej miasta. Celem wprowadzenia ochrony jest:

- zachowanie zidentyfikowanych wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego;
- wyeksponowanie obszarów i obiektów o istotnych wartościach zabytkowych i kulturowych;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i przeciwdziałanie negatywnym zmianom funkcjonalno-przestrzennym w obszarach posiadających wartości kulturowe.

W celu ochrony wartości zabytkowych i kulturowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa się:

- obszary i obiekty, które ze względu na posiadane wartości kulturowe objęte zostały ochroną konserwatorską lub urbanistyczną,
- zasady ochrony wartości zabytkowych i kulturowych obszarów i obiektów, w tym ograniczenia w zagospodarowaniu.

Ochroną konserwatorską, wynikającą z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, objęte są:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, w tym układy urbanistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa,
- zabytki objęte ochroną z mocy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Do rejestru zabytków nieruchomych wpisane są 4 obiekty:

- Pałac Fabrykanta, ul. Kościuszki 8;
- kaplica pw. Narodzenia NMP z murem i piwnicami oraz otaczający park;
- zabytkowy układ urbanistyczny Mrzygłodu;
- kościół pw. Wniebowzięcia NMP wraz z otoczeniem w ramach ogrodzenia ul. Królowej Jadwigi.

W tabeli nr 1- Zespoły i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W studium przedstawiono także spis stanowisk archeologicznych z terenu miasta- tabela nr 2. Dodatkowo zamieszczono spis obiektów objętych ochroną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie miasta zidentyfikowano 7 układów przestrzennych istniejących i rekomendowanych do objęcia ochroną o wysokich wartościach historyczno-kulturowych, w tym tereny otoczenia i ekspozycji zabytków:

- teren kościoła parafialnego w Mrzygłodziu, w granicach ogrodzenia (objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „A”);

- teren cmentarza grzebalnego w Myszkowie (przy ul. Sikorskiego) w granicach ogrodzenia (objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „B”);
- teren cmentarza grzebalnego w Mrzygłodzie w granicach ogrodzenia (strefa objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „B”);
- teren podworski w Papierni (objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „B”);
- teren zespołu dworskiego w Myszkowie- Będuszu (objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „B”);
- układ urbanistyczny Mrzygłodu (objęcie strefą ochrony konserwatorskiej „B”);
- obszar krajobrazu kulturowego- Będusz (wskazanie do objęcia strefą obszaru chronionego krajobrazu kulturowego „K”).

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich. Realizacja zamierzeń i działań inwestycyjnych powinna odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków. Obszary zabytkowe i krajobraz kulturowy objęte zostały strefami ochrony konserwatorskiej. Realizacja zamierzeń i działań inwestycyjnych w odniesieniu do obiektów i obszarów prawnej ochrony konserwatorskiej, występujących w ramach wyznaczonych stref, powinna odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków. Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dopuszcza się, w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, korekty granic oraz zmiany w zakresie ustaleń dla stref oraz obiektów ochrony konserwatorskiej.

Strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa ochrony konserwatorskiej „A”- Strefą objęty jest teren kościoła parafialnego w Mrzygłodzie, w granicach ogrodzenia. Są to obszary, na których elementy dawnego układu zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. Są to obszary uznane za szczególnie ważne jako materialne świadectwo o historyczne. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką prowadzoną współcześnie działalnością inwestycyjną.

Ustalenia w ramach strefy „A”:

- ochronie podlegają wszelkie obiekty podziemne i pojedyncze znaleziska oraz odkryte podczas remontów detale architektoniczne,
- dopuszcza się maszty, urządzenia techniczne itp. nie przewyższające istniejącej zabudowy,
- zakaz usuwania starodrzewu,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej.

Strefa ochrony konserwatorskiej „B”- strefa obejmuje obszary, w których elementy dawnego układu zachowały się w stosunkowo dobrym stanie. W obrębie strefy „B” rozróżniamy poniższe strefy:

STREFA „B1”- obejmuje teren założenia fabrycznego dawnego zakładu włókienniczego „WARTEX”, zmniejszona o obszar objęty zmianą planu miejscowego „terenu centrum”, uchwalonego uchwałą nr XL/354/10 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 31 marca 2010 r.

Ustalenia w ramach strefy „B1”:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania,
- wymóg utrzymania dóbr kultury figurujących w rejestrze zabytków i w ewidencji zabytków w ich tradycyjnej formie budowlanej z zachowaniem gabarytów i formy obiektów, kształtów, spadków i rodzaju pokrycia dachów, wystroju i detali architektonicznych, stolarki okiennej i drzwiowej- kształt, wielkość i podziały z zachowaniem rysunku profili i materiału. Rekonstrukcje elewacji na podstawie dostępnych materiałów archiwalnych,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniach harmonijnego współistnienia elementów.

STREFA „B2”- obejmuje teren założenia fabrycznego zakładów papierniczych, zmniejszona o obszar objęty zmianą planu miejscowego, stanowiącego fragment Fabryki Papieru (tzw. „Papierni”), uchwalonego uchwałą nr XXXVII/334/09 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29 grudnia 2009 r.

Ustalania w ramach strefy „B2”:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania. Restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów;
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- wprowadza się wymóg uzgadniania z WKZ wszelkich działań inwestycyjnych w zakresie: budowy nowych obiektów kubaturowych, przebudowy, rozbudowy i remontów, a także zmiany funkcji obiektów figurujących w wykazie zabytków.

STREFA „B3”- obejmuje teren cmentarza grzebalnego w Myszkowie w granicach ogrodzenia.

Ustalania w ramach strefy „B3”:

- utrzymanie rozplanowania cmentarza.
- wymóg zachowania „in situ” historycznych nagrobków,
- zakaz usuwania starodrzewu za wyjątkiem drzew chorych, nie rokujących szans na przeżycie i zagrażających bezpieczeństwu. Obowiązek uzupełniania zieleni rodzimymi zasadniczo gatunkami drzew i krzewów.

STREFA „B4”- obejmuje teren cmentarza grzebalnego w Mrzygłodzie w granicach ogrodzenia.

Ustalania w ramach strefy „B4”:

- utrzymanie rozplanowania cmentarza, konserwacja zachowanych elementów zabytkowych tj. nagrobków oraz ogrodzenia cmentarza, utrzymanie „in situ” nagrobków sprzed 1939 r. lub tylko wybranych, ale po dokonaniu odrębnego opracowania,
- zakaz usuwania starodrzewu za wyjątkiem drzew chorych, nie rokujących szans na przeżycie i zagrażających bezpieczeństwu. Obowiązek uzupełniania zieleni rodzimymi zasadniczo gatunkami drzew i krzewów.

STREFA „B5”- teren podworski w Papierni.

Ustalania w ramach strefy „B5”:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania założenia parkowego,
- wymóg zachowania istniejącego starodrzewu.

STREFA „B6”- teren zespołu dworskiego w Myszkowie- Będusz.

Ustalania w ramach strefy „B6”:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim układu dróg i obiektów oraz założenia parkowego,
- wymóg utrzymania dóbr kultury figurujących w ewidencji zabytków w ich tradycyjnej formie budowlanej z zachowaniem gabarytów i formy obiektów, kształtów, spadków i rodzaju pokrycia dachów, wystroju i detali architektonicznych, stolarki okiennej i drzwiowej- kształt, wielkość i podziały z zachowaniem rysunku profili i materiału; rekonstrukcje elewacji na podstawie dostępnych materiałów archiwalnych,
- zakaz usuwania starodrzewu za wyjątkiem drzew chorych, nie rokujących szans na przeżycie i zagrażających bezpieczeństwu. Obowiązek uzupełniania zieleni rodzimymi zasadniczo gatunkami drzew i krzewów.
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniach harmonijnego współistnienia elementów,
- wymaga się, aby nowa zabudowa gabarytami i sposobem kształtowania bryły odwoływała się do miejscowej tradycji architektonicznej; wysokość nowych budynków nie może przekraczać wysokości budynków sąsiadujących,
- nakaz zachowania rodzaju nawierzchni oraz przebiegu ciągów komunikacyjnych z dopuszczeniem niewielkich korekt, wyłącznie w uzasadnionych przypadkach.

STREFA „B7”- układ urbanistyczny miasta Mrzygłodu.

Ustalenia w ramach strefy „B7”:

- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim układu dróg, szerokości frontów działek i sposobu ich zagospodarowania (budynek mieszkalny w linii zabudowy, budynki gospodarcze w głębi działki siedliskowej),
- ustalenie w MPZP minimalnej powierzchni nowo wydzielanych działek, w oparciu o specyfikę istniejących podziałów geodezyjnych, w celu zachowania odpowiednich odległości nowej zabudowy od istniejącej a także zapewnienia dojazdów, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu prawa budowlanego i dróg publicznych.
- wymóg utrzymania dóbr kultury figurujących w ewidencji zabytków w ich tradycyjnej formie budowlanej z zachowaniem gabarytów i formy obiektów, kształtów, spadków i rodzaju pokrycia dachów, wystroju i detali architektonicznych, stolarki okiennej i drzwiowej- kształt, wielkość i podziały z zachowaniem rysunku profili i materiału; rekonstrukcje elewacji na podstawie dostępnych materiałów archiwalnych,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- wskazane opracowanie szczegółowego planu zagospodarowania rynku,
- wymaga się, aby nowa zabudowa gabarytami i sposobem kształtowania bryły odwoływała się do miejscowej tradycji architektonicznej,
- wysokość nowych budynków nie może przekraczać wysokości budynków sąsiadujących,
- nakaz zachowania rodzaju nawierzchni oraz przebiegu ciągów komunikacyjnych z dopuszczeniem niewielkich korekt, wyłącznie w uzasadnionych przypadkach,
- wymóg prowadzenia prac ziemnych pod nadzorem archeologicznym.

Strefa ochrony konserwatorskiej „K” (ochrony krajobrazu kulturowego)- tereny upraw polowych, oznaczone na rysunku studium, wskazane do objęcia strefą jako obszar chronionego krajobrazu kulturowego.

Ustalenia w ramach strefy „K”:

- utrzymanie historycznych przebiegów dróg i zadrzewień.

Strefa „OW” (obserwacji archeologicznej)- strefa obejmuje obszary o domniemanej, na podstawie badań lub innych wskazówek, zawartości reliktyw archeologicznych.

Ustalenia w ramach strefy „OW”:

- prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych z naruszeniem gruntów musi być dokonywane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków.

W obrębie strefy rozróżniamy:

STREFA „OW1”- obszar zlokalizowany na gruntach Mrzygłodu w kierunku płd. od zabudowy. Zawiera dwa stanowiska- osady średniowieczne.

STREFA „OW2”- obszar położony na gruntach Mrzygłodu zlokalizowany na płd. od cmentarza grzebalnego- zawiera osadę średniowieczną.

STREFA „OW3”- obszar położony na gruntach Mrzygłodu w kierunku płn.- zach. od zabudowy. Zawiera osadę średniowieczną.

STREFA „OW4”- obszar w granicach miasta Mrzyglód.

STREFA „OW5”- obszar położony na gruntach Nowej Wsi w kierunku zachodnim od zabudowań wsi zawiera stanowisko wielokulturowe osadę średniowieczną i nowożytną.

STREFA „OW6”- nie oznaczono na rysunkach z uwagi na jej położenie poza granicami administracyjnymi miasta.

STREFA „OW7”- obszar położony w Myszkowie- Mijaczowie.

STREFA „OW8”- obszar położony w kierunku zach. od kościoła parafialnego w Myszkowie. Zawiera ślady osadnictwa z epoki kamienia.

STREFA „OW9”- obszar położony na gruntach osady Ciszówka.

STREFA „OW10”- obszar położony na gruntach Będusz- stanowisko zawiera osadę średniowieczną i nowożytną.

W studium wyznaczono wytyczne dotyczące określania zasad ochrony obiektów zabytkowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, tj. zakazy, nakazy, dopuszczenia.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa

Zgodnie z art. 15, ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2012 nr 647, ze zm.) w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Projekt planu, zgodnie z ww. ustawą musi zostać uzgodniony przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Na terenie miasta Myszkowa obowiązuje 36 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dodatkowo 8 maja 2014 r. podjęto 5 uchwał o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, obejmujących pięć odrębnych fragmentów miasta. Trwa procedura sporządzenia planów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa określają obowiązkowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Są one zgodne z ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa.

Poniżej wymienione zostały ogólne zasady w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, które znalazły się w niektórych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

Dla zabytków nieruchomych, dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków ustala się:

- w przypadku podejmowania budowy i robót budowlanych, rozumianych w myśl ustawy Prawo budowlane oraz pozostałych działań inwestycyjnych i remontowo- budowlanych, w tym: termorenowacji, wymiany okien i drzwi zewnętrznych, zmiany kolorystyki elewacji, umieszczania elementów informacyjno-reklamowych małogabarytowych i oświetlenia, zmian w zagospodarowaniu terenu, ustala się obowiązek uzyskania opinii Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków;
- zakaz przekształceń obiektów oraz ich bezpośredniego otoczenia w sposób mogący obniżyć ich wartość historyczną i architektoniczną, zakaz obejmuje również umieszczanie reklam wielkoformatowych na obiektach lub w ich pobliżu lub forma graficzna nośników reklamowych powinna być dostosowana do charakteru obiektu i uzgodniona z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- zakaz nadbudowy budynków;
- zakaz rozbudowy deformującej bryłę budynku;
- zakaz stosowania jako materiałów elewacyjnych wszelkiego rodzaju listew plastikowych oraz blach falistej, trapezowej i innych;
- zakaz malowania farbami kryjącymi ceglanych i kamiennych detali, elewacji i cokołów;
- nakaz utrzymania i ochrony obiektów z zachowaniem ich cech stylowych, ochronie podlegają: forma, skala i gabaryty, geometria dachu oraz wystrój architektoniczny elewacji (rodzaj użytych materiałów wykończeniowych, rozmiar, kształt i rozmieszczenie otworów, podziały okien, detale);
- nakaz w zagospodarowaniu działki budowlanej- utrzymania dominującej roli i charakteru obiektu chronionego;
- dopuszcza się podwyższenie standardu użytkowego i przebudowę (np. zadaszenie wejść, doświetlenie poddaszy oknami połaciowymi, itd.) z zastrzeżeniem zachowania elementów podlegających;
- dopuszcza się umieszczanie elementów informacyjno- reklamowych małogabarytowych i oświetlenia;
- dopuszcza się ewentualne wyburzenie i wymianę kubatury w przypadkach uzasadnionych złym stanem technicznym lub klęską żywiołową, po wykonaniu dokumentacji pomiarowo- zdjęciowej i po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków;
- w formie zalecenia wymianę istniejących pokryć dachowych z blachy na dachówkę ceramiczną.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków ustala się:

- nakaz zachowania historycznej formy obiektu i detali stylowych, cech stylowych i wartości historycznych zabytku;
- prowadzenie wszelkich prac, robót i badań przy zabytku wpisanym do rejestru, wymaga pozwolenia konserwatora zabytków na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych;
- wszelkie działania inwestycyjne w zakresie przebudowy, rozbudowy i remontów, instalacji nośników reklamowych, a także zmiany funkcji obiektu wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- forma graficzna nośników reklamowych powinna być dostosowana do charakteru obiektu i uzgodniona z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;

Dla stanowisk archeologicznych:

- w celu ochrony zabytków archeologicznych wyznacza się w planie strefę obserwacji archeologicznej wokół stanowiska archeologicznego. Postępowanie dla stanowisk zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Dla kapliczek przydrożnych, chronionych ustaleniami planu, ustala się:

- nakaz zachowania lokalizacji, ochrony formy i gabarytów, wystroju architektonicznego;
- w celu ekspozycji kapliczki ustala się nieprzekraczalną linię zabudowy.

Dla krzyży przydrożnych, chronionych ustaleniami planu, ustala się:

- ochronę lokalizacji, formy i gabarytów, zieleni towarzyszącej; \
- dopuszcza się zmianę lokalizacji krzyży w przypadku rozbudowy układu komunikacyjnego dróg publicznych.

Dla budynków historycznych i współczesnych o wartościowej architekturze oraz pomnikowych obiektów małej architektury ustala się:

- nakaz zachowania gabarytów budynków oraz stylowych elementów wystroju elewacji.
- pomnik oraz krzyże pomnikowe- nakaz zachowania obiektów.

Dla zabytkowych cmentarzy:

- ustala wymóg zachowania „in situ” (z łac. na miejscu) historycznych nagrobków;
- nakaz zachowania układu alei i ciągów pieszych;
- nakaz uzupełniania zieleni rodzimymi gatunkami drzew i krzewów;
- zakaz usuwania starodrzewu za wyjątkiem drzew chorych i zagrażających bezpieczeństwu;
- zakaz lokalizacji wolnostojących reklam i masztów reklamowych;
- zakaz wprowadzania w przestrzeń tego terenu obiektów tymczasowych takich jak: blaszane pawilony handlowe, typowe kioski wolnostojące, z wyjątkiem obiektów budowlanych niepołączonych trwale z gruntem, stawianych na czas określony, służących zorganizowanym obchodom dni świątecznych;
- elementy małej architektury, w szczególności: lampy oświetleniowe, ławki, słupy ogłoszeniowe inne elementy zagospodarowania terenu muszą mieć ujednoliczony charakter.

Dla zabytku nieruchomych objętych strefą ochrony konserwatorskiej „B”: ustala się:

- nakaz zachowania zasadniczych elementów historycznego zespołu zabudowy zabytków nieruchomych chronionych ustaleniami planu i przestrzegania ustaleń dla nich;
- nakaz dostosowania architektury i lokalizacji nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej zespołu w zakresie: skali i formy oraz użytych materiałów wykończeniowych, przy założeniu harmonijnego współistnienia historycznych i współczesnych elementów założenia;

- dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę i przebudowę istniejącej zabudowy z zastrzeżeniem zharmonizowania przekształcanych obiektów ze skalą, formą i użytymi materiałami wykończeniowymi istniejących budynków chronionych;
- dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania poszczególnych obiektów i całego zespołu zabudowy w celu dostosowania do nowych, współczesnych funkcji z zaleceniem zachowania historycznego układu i poszanowania tradycji miejsca;
- utrzymanie istniejącej linii zabudowy, w przypadku konieczności rozbiórki budynków ze względów technicznych zalecane częściowe odtworzenie pierzei ulicy zgodnie z wyznaczoną linią zabudowy.
- wymóg dostosowania formy nowej zabudowy do skali obiektów historycznych;
- w przypadku restauracji i modernizacji istniejących obiektów nakaz maksymalnego zachowania istniejącego detalu stylowego;
- wymóg uzgadniania projektów budowlanych oraz decyzji na rozbiórkę z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Dla zabytku nieruchomości objętych strefą ochrony konserwatorskiej, obserwacji archeologicznej „OW”:

- ustala się nakaz prowadzenia nadzoru archeologicznego dla działań inwestycyjnych powodujących naruszenie gruntu związanych z realizacją: budynków, infrastruktury technicznej i drogowej.

Obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa:

1. Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa uchwalone uchwałą Nr 201/XXIII/97 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 24.04.1997 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 14.07.1997 r., Nr 17, poz. 65 (obowiązujące we fragmentach);

2. Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa uchwalone uchwałą Nr 202/XXIII/97 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 24.04.1997 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 14.07.1997 r., Nr 17, poz. 66 (obowiązujące we fragmentach);

3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 50/VI/99 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 22.04.1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 01.07.1999 r., Nr 30, poz. 931;

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 51/VI/99 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 22.04.1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 01.07.1999 r., Nr 30, poz. 932;

5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 72/VIII/99 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 30.06.1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 09.09.1999 r., Nr 38, poz. 1100;

6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 75/VIII/99 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 30.06.1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 09.09.1999 r., Nr 38, poz. 1102;

7. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 77/VIII/99 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 30.06.1999 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 09.09.1999 r., Nr 38, poz. 1104;

8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr 225/XXIII/2001 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.03.2001 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 28.05.2001 r., Nr 31, poz. 757;

9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/327/02 Rady Miasta Myszkowa z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1810;

10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/328/02 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1811;

11. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/329/02 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1812;
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/331/02 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1814;
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/332/02 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1815;
14. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXV/333/02 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 20.06.2002 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 05.08.2002 r., Nr 54, poz. 1816;
15. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr VI/61/03 Rady Miejskiej w Myszkowie z dnia 26.03.2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 23.05.2003 r., Nr 47, poz. 1390;
16. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XII/118/03 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 28.10.2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 21.04.2004 r., Nr 33, poz. 1074;
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XII/119/03 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 28.10.2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 21.04.2004 r., Nr 33, poz. 1075;
18. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XIII/135/03 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 25.11.2003 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 29.06.2004 r., Nr 54, poz. 1683;
19. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XVII/174/04 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 24.02.2004 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 07.06.2004 r., Nr 49, poz. 1538;
20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXVIII/326/05 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 22.12.2005 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 15.02.2006 r., Nr 14, poz. 482;
21. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XL/341/06 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 16.03.2006 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 30.05.2006 r., Nr 66, poz. 1769;
22. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr IV/26/07 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 31.01.2007 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 19.03.2007 r., Nr 46, poz. 989;
23. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXII/188/08 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 28.08.2008 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 14.10.2008 r., Nr 186, poz. 3394;
24. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXIV/212/08 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.10.2008 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 19.01.2009 r., Nr 7, poz. 236;
25. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXIV/298/09 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.09.2009 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 08.12.2009 r., Nr 218, poz. 4170;
26. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXIV/299/09 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.09.2009 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 08.12.2009 r., Nr 218, poz. 4171;

27. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXVII/333/09 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.12.2009 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 17.02.2010 r., Nr 27, poz. 403;

28. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa uchwalona uchwałą Nr XXXVII/334/09 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 29.12.2009 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 17.02.2010 r., Nr 27, poz. 404;

29. Zmiana fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu centrum miasta Myszkowa przyjętego uchwałą Nr XXXVIII/326/05 z dnia 22 grudnia 2005 r., uchwalona uchwałą Nr XL/354/10 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 31.03.2010 r., opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 24.05.2010 r., Nr 92, poz. 1490;

30. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XLI/363/10 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 28.04.2010 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 12.07.2010 r., Nr 126, poz. 2038;

31. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XLII/368/10 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 30.06.201 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 01.09.2010 r., Nr 166, poz. 2707;

32. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XLII/369/10 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 30.06.2010 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 01.09.2010 r., Nr 166, poz. 2708 opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 03.01.2013r., poz. 40;

33. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXIV/191/12 Rady Miasta w Myszkowie z dnia 22.11.2012 r.;

34. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XXXII/279/13 z dnia 29.08.2013 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 04.09.2013 r. pod poz. 5522;

35. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwaloną uchwałą Nr XXXIX/334/14 z dnia 06.02.2014 r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 14.02.2014 r. pod poz. 951;

36. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa, uchwalony uchwałą Nr XLIV/385/14 z dnia 18.06.2014 r., opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 26.06.2014 r. pod poz. 3484.

Strategia promocji miasta Myszkowa 2013- 2017

Strategia promocji Miasta Myszkowa została opracowana w 2013 r. na podstawie prac przygotowawczych Urzędu Miasta Myszkowa, dokumentów opracowanych przez Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach w ramach projektu: DIZAJN W MYSZKOWIE oraz konsultacji społecznych. W strategii przedstawiono analizę SWOT, opracowaną na podstawie analizy czynników wpływających na wizerunek miasta, na podstawie której wyznaczono cele strategii. Związane są one głównie z radykalną zmianą wizerunku miasta.

Podstawowe cele strategii określono poprzez dwa kierunki promocji:

CELE WIZERUNKOWE:

- Budowa nowego wizerunku Myszkowa, pokazującego możliwości rozwoju i potencjał miasta, a wszystko w sąsiedztwie wspaniałej natury;
- Integracja mieszkańców z miastem;
- Odejście od wizerunku miasta zniszczonego, przemysłowego z lat 50;
- Uspójnienie, uporządkowanie i nadanie wspólnego charakteru działaniom promocyjnym marki Myszków.

CELE SPRZEDAŻOWE:

- Przyciągnięcie inwestorów do tworzenia nowych firm;
- Wsparcie lokalnych firm w szczególności małych i średnich;
- Komunikowanie oferty produktów turystycznych;
- Pobudzenie rozwoju lokalnych usług związanych z turystyką;
- Przyciągnięcie do Myszkowa turysty z Aglomeracji Śląskiej na weekend;
- Zachęcanie deweloperów do zakupu nieruchomości i działek.

W tworzeniu nowego wizerunku ważne jest przede wszystkim przedstawienie możliwości rozwoju i potencjału Myszkowa. Dodatkowym atutem jest sąsiedztwo wspaniałych atrakcji historycznych i przyrodniczych Jury Krakowsko- Częstochowskiej. Ten cel jest osiągalny dzięki odpowiedniemu logotypowi, hasłu oraz identyfikacji wizualnej. Są one niezbędnymi elementami wszystkich materiałów promocyjnych, kampanii reklamowych, organizacji imprez. Najważniejszym zadaniem w działaniach promocyjnych miasta jest stworzenie czytelnego oraz spójnego wizualnie przekazu dla określonej grupy odbiorców. Przekaz wizualny wyznacza nowe logo wraz z systemem wizualizacji. Należy także całkowicie zmodernizować stronę internetową.

Logotyp Miasta Myszkowa składa się z:

1. Symbolu- amonitu, nawiązującego do wspaniałego otoczenia Jury Krakowsko- Częstochowskiej.
2. Nazwy miasta.
3. Hasła promującego wartości.

Rys. 1. Logo miasta Myszkowa, źródło: Urząd Miasta Myszków.

W strategii przedstawiono szereg działań promocyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym działania skierowane do turystów, które mają na celu uświadomienie turystom, że Myszków jest atrakcyjnym miejscem do zwiedzania, zwłaszcza Jury.

Działania promocyjne dla turystów:

- INTERNET (strona internetowa UM- specjalny dział dla turystów, działania: e- mailing, reklama internetowa w portalach turystycznych);
- MATERIAŁY POLIGRAFICZNE (materiały drukowane: ulotki, foldery, broszury, prezentacje);
- REKLAMA ZEWNĘTRZNA (spot na ekranach LED, reklama na witaczach);
- KONFERENCJE, PREZENTACJE, SPOTKANIA (profesjonalne stoisko targowe- specjalny dział dla turystów).

Do tej pory ze Strategii promocji miasta wprowadzono logo miasta, które jest używane na wszystkich naszych promocyjnych gadżetach. Na wjazdach do miasta znajdują się nowe witacze zgodne z projektem strategii. Również, zgodnie z projektem, utworzone zostały druki i materiały promocyjne, multimedia- strona www jest na etapie tworzenia, oznakowania, gadżety i małą architekturę. Proces ten trwa już dwa lata i jest procesem ciągłym.

Plan rozwoju lokalnego miasta Myszkowa

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany został w lipcu 2004 r., obejmuje obszar miasta i gminy Myszkowa na lata programowania UE 2004- 2006 oraz okres 2007- 2013. Na początku została przedstawiona wizja rozwoju, która przedstawia się następująco: „Myszków stanie się atrakcyjnym w skali regionu wielofunkcyjnym ośrodkiem gospodarczym, wykorzystującym sąsiedztwo obszarów aglomeracyjnych województwa śląskiego, w którym obok zrestrukturyzowanych tradycyjnych branż (metalurgiczna, odlewnicza, papiernicza i włókiennicza) będą powstawały nowoczesne w dziedzinie przemysłu elektromaszynowego, zaś rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw wzbogaci bazę ekonomiczną miasta. Rozwój gospodarczy będzie sprzyjał tworzeniu nowych atrakcyjnych miejsc pracy, wzrostowi dobrobytu mieszkańców miasta oraz będzie realizowany zgodnie z dbałością o zapewnienie wysokiej jakości środowiska naturalnego.

Nowoczesny system edukacji zapewni mieszkańcom wykształcenie na poziomie europejskim, adekwatne do potrzeb rynku pracy. Szeroka oferta różnych form doskonalenia zawodowego wpłynie na wzrost wartości lokalnych zasobów ludzkich. Sprzyjające warunki dla rozwoju instytucji i podejmowanie inicjatyw w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji o znaczeniu ponadlokalnym przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców i umocnienia wiodącej roli Myszkowa w regionie”.

W programie przedstawiono sytuację społeczno- gospodarczą: lokalizacja, powierzchnia, ludność, środowisko przyrodnicze, turystyka, zagospodarowanie przestrzenne, gospodarka, sfera społeczna.

W obszarze turystyka wyznaczono wsch. część terenu miasta Myszkowa w obszarze proponowanym do rozwoju funkcji turystyki i wypoczynku. Jest to teren związany z obszarem chronionego krajobrazu. Proponuje się tam rozwój turystyki krajoznawczej pieszej i rowerowej wyznaczonym Szlakiem Rzędkowickim. Myszków wskazany jest do obsługi ruchu pielgrzymkowego (Sanktuarium w Mrzygłodzie).

Myszków jest dogodną bazą wypadową do wypraw turystycznych po Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. W pobliżu Żarek, posiadających dogodne połączenie z Myszkowem, prowadzą dwa najważniejsze na Jurze szlaki turystyczne: „Szlak Orlich Gniazd” oraz „Szlak Warowni Jurajskich”. Wśród atrakcji turystycznych są także obiekty zabytkowe. W programie wymieniono obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz wpisane do ewidencji zabytków, określono ich stan zachowania oraz zasady dotyczące prac remontowych, zmiany funkcji i przeznaczenia itp.

Po analizie stanu aktualnego wyznaczono cztery zasadnicze kierunki (priorytety) rozwoju lokalnego w Planie:

1. Rozwój infrastruktury dla nowych przedsięwzięć gospodarczych;
2. Szkolenia aktywizujące dla bezrobotnych;
3. Promowanie i wspieranie przedsiębiorczości lokalnej;

Poprawa warunków życia społeczności lokalnej.

W planie określono zadania, które obciążać będą budżet w ostatnich latach, z ewentualnym dokończeniem realizacji w latach następnych. Plan Rozwoju Lokalnego ma być dokumentem aktywnym. Dotyczy to w szczególności komponentu służącego programowaniu zadań realizacyjnych. Dla wyznaczonych priorytetów wyznaczono jakościowe cele pośrednie, odpowiadające fazom przyciągania inwestorów zewnętrznych, metody osiągania celów to przede wszystkim oraz zadania realizacyjne w ramach omawianego kierunku.

Aktualizacja programu ochrony środowiska dla miasta Myszkowa na lata 2010- 2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014- 2017

Aktualizacja programu ochrony środowiska dla miasta Myszkowa na lata 2010- 2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014- 2017 przyjęta została uchwałą nr XLI/358/14 przez Radę Miasta w Myszkowie dnia 03 kwietnia 2014 r. Jest to aktualizacja Programu ochrony środowiska miasta Myszkowa na lata 2003- 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007- 2015. Program określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe w poszczególnych dziedzinach, podaje źródła zanieczyszczeń, określa priorytety krótko i długookresowe, przedstawia harmonogram działań oraz źródła pozyskiwania środków na ich realizację. Celem opracowania było stworzenie programu, którego realizacja doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, do efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewni skuteczne

mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa Unii Europejskiej.

5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta

5.2.1. Charakterystyka miasta

Myszków to gmina miejska i miasto, położone w powiecie myszkowskim, w płn.- wsch. części województwa śląskiego. Jest to siedziba administracyjna powiatu myszkowskiego który skupia pięć gmin: Myszków, Żarki, Niegowa, Poraj, Kozięgłowy. Myszków historycznie przynależy do Młopotolski. W latach 1975- 1998 administracyjnie należał do woj. częstochowskiego. Do 1949 r. siedziba gminy Myszków. Myszków otrzymał prawa miejskie w 1950 r. Od tego czasu zmieniał się obraz przestrzenny miasta. W 1951 r. przyłączono do miasta Połomię Myszkowską, Gruchlę i Pohulanę, w 1958 r. Kolonię Bory, w 1976 r. Będusz i Nową Wieś. Mrzygłód, Mrzygłódka, Kręciwilk, Nierada, Ręby i Potasznia weszły w skład obecnego Myszkowa dopiero w 1983 r. Miasto podzielone zostało nieformalnie na 22 dzielnice: Będusz, Bory, Czarna Struga, Ciszówka, Gruchla, Helenówka, Kręciwilk, Labry, Michałów, Mijaczów, Mrzygłód, Mrzygłódka, Nierada, Nowy Myszków, Nowa Wieś, Osińska Góra, Pohulanka (Światowit), Połomia Myszków, Potasznia, Remby, Smudzówka, Stary Myszków.

Geograficznie miasto usytuowane jest w obniżeniu górnej Warty w tzw. „obniżeniu myszkowskim”, w płn.- wsch. części rozległej Wyżyny Śląskiej- na skraju Jury Krakowsko- Częstochowskiej. Część obszaru położona jest w otulinie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych (dzielnice: Bory i Helenówka). Obszar płn.- wsch. położony jest w Obniżeniu Górnej Warty, część pld.- zach. na Progu Woźnickim ciągnącym się od Zawiercia, aż po Kluczbork. Miasto usytuowane jest niemal całkowicie w naturalnym obniżeniu terenu (dawna rynna Prawarty), otoczone z czterech stron wzniesieniami: Góry Włodowskiej, Góry Będuskiej (części pasa Progu Woźnickiego), Góry Jaworznickiej i Osińskiej Góry. Na terenie miasta występują fragmenty Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Są to obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym oraz korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym, które stanowi obszar Jurajskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną.

Podstawę dla kształtowania struktury przestrzennej miasta stanowią zurbanizowane tereny o cechach miejskich, głównie Nowy Myszków i Mijaczów, gdzie występują obszary ukształtowanej zabudowy mieszkaniowej. Są to osiedla zabudowy jednorodzinnej: teren ograniczony ulicami Jana Pawła II, B. Prusa, Kościuszki i Kraszewskiego, zespół zabudowy przy ul. Jaworznickiej, osiedle Pohulanka, zabudowa po pld. stronie ul. Wolności, fragment z realizowanego osiedla przy ul. Krasickiego. Zespoły zabudowy wielorodzinnej głównie w formie pięciokondygnacyjnych budynków. Na terenach zabudowy ukształtowanej przestrzennie zakres ingerencji planistycznej jest bardzo ograniczony. Działania dotyczą właściwego utrzymania i eksploatacji substancji budowlanej przez jej użytkowników oraz poprawy stanu i estetyki zagospodarowania terenu. Centralną część Myszkowa stanowią tereny zwartej zabudowy miejsko-przemysłowej. Pas ten znajduje swoje przedłużenie w kierunku pld.- wsch. Ponadto charakterystyczne dla Myszkowa jest utrzymanie się znacznej ilości zabudowy zagrodowej, co jest rezultatem włączenia w granice administracyjne miasta typowych wiejskich jednostek osadniczych (Nowa Wieś, Osińska Góra, Helenówka, Mrzygłódka, Będusz). Widoczna jest także tendencja rozmieszczenia przestrzennego budownictwa mieszkaniowego, postępująca koncentracja budownictwa w części „miejskiej” Myszkowa, gdzie znacznemu odmłodzeniu ulegają również zasoby mieszkaniowe (spadek o 50% udziału mieszkań zrealizowanych przed 1945 r.).

5.2.2. Gospodarka w Myszkowie

Gospodarczy rozwój Myszkowa i okolic nastąpił w 2 poł. XIX w., z chwilą przeprowadzenia przez te ziemie linii kolejowej. Wówczas zaczęły powstawać nieistniejące już kopalnie węgla brunatnego: „Mrzygłód”, „Hanna”, „Nierada”, „Adolf” i „Adela”, fabryka metalurgiczna „Michałów”, Fabryka Błazanych Naczyń Emaliowanych, papiernia, Manufaktura Bawełniana. Z biegiem lat z niektórych zakładów rozwinęły się duże fabryki, znane jako „Mystal”, „Myfana”, „Wartex”. Poszczególne gałęzie gospodarki zostały omówione poniżej:

Przemysł metalurgiczny

Myszków od lat związany jest ściśle z przemysłem metalurgicznym. Decydowały o tym złoża rud żelaza, z której już w XVIII w. wytapiano stal. W pierwszych latach po II wojnie światowej wytapiano stal, w nieistniejących już zabudowaniach na terenie obecnych Hal Targowych, w okolicach dworca kolejowego

po stronie dzielnicy Mijaczów. W 1955 r. produkcja została przeniesiona do nowo zbudowanego zakładu odlewniczego w dzielnicy Pohulanka. Do dziś w tym rejonie koncentruje się ta gałąź przemysłu.

Przemysł elektromaszynowy

Przemysł elektromaszynowy to przede wszystkim Myszkowska Fabryka Naczyn Emaliowanych „Światowit” ob. fabryka w likwidacji). Firma powstała na pocz. XX w. W czasie II wojny światowej okupant niemiecki produkował tu części do samolotów. Po II wojnie światowej, w okresie gospodarki socjalistycznej, nastąpił dynamiczny rozwój fabryki, która stała się najpoważniejszym w Polsce producentem naczyń emaliowanych i jednym z największych producentów elektrycznych pralek. W tych czasach zakład zatrudniał kilka tysięcy pracowników będąc jednym z najpoważniejszych pracodawców w mieście, marka „Myszków” nieformalnym synonimem polskich naczyń emaliowanych i sławnych pralek „Frانيا”. Transformacja gospodarcza i prywatyzacja fabryki w ramach ogólnopolskich przemian w zakresie gospodarki po 1989 r. spowodowała podzielenie majątku na liczne mniejsze spółki zależne od siebie, które jednak nie zdołały utrzymać produkcji na poprzednim poziomie co doprowadziło większość z nich do upadłości.

Przemysł papierniczy

Przemysł papierniczy koncentruje się wokół dawnych Myszkowskich Zakładów Papierniczych (MZP), jednej z największych papierni w Polsce, powstałej w 1894 r. Część terenu fabryki zajmuje zakład produkcji ścieru drzewnego, ściśle współpracujący z papiernią. Obecnie jako Fabryka Papieru S.A. Myszków, mimo upadłości, kontynuuje produkcję papieru (gazetowego, offsetowego i tektury falistej) na nowoczesnej maszynie nr 6.

Przemysł włókienniczy

Na terenie Mrzygłodu, obecnej dzielnicy Myszkowa, kilkaset lat temu w Mrzygłodzie działały niezwykle liczne warsztaty szewców. Z pocz. lat 90. XX w. nastąpił gwałtowny rozwój tej branży. Obecnie w Myszkowie działa wiele mniejszych lub większych firm zajmujących się produkcją obuwia lub komponentów do tego niezbędnych.

Przemysł spożywczy

Przemysł spożywczy w Myszkowie reprezentuje firma „Sokpol”, która zajmuje się produkcją soków, nektarów, napojów, wód mineralnych i koncentratów. Firma działa na terenie dawnych zakładów włókienniczych Wartex.

5.2.3. Zarys historii struktury miasta

Pod względem historycznym Myszków jest zróżnicowanym regionem. Historia osadnictwa na terenie obecnego miasta sięga już średniowiecza. W czasach rozbicia dzielnicowego, w 1179 r., bagniste i porośnięte puszczykami obszary stały się fragmentem pogranicza ziemi krakowskiej i dziedziny książąt śląskich. W 1 poł. XIV w. popadł Śląsk w zależność lenną od Królestwa Czech. Dawna granica międzydzielnicowa stała się zachodnią granicą Królestwa Polskiego i przebiegała bezpośrednio na wschód od Siewierza, dochodząc do koryta rzeki Warty, w miejscu ujęcia strumienia Ciszówki, w pobliżu osady o tej samej nazwie. Od tego miejsca linia graniczna biegła na północ z nurtem rzeki, aż do ujścia jej lewobrzeżnego dopływu nazywanego Kamieniczką. W 1443 r. książę cieszyński- Waclaw, odsprzedał biskupowi krakowskiemu, Zbigniewowi Oleśnickiemu, przygraniczne obszary w okolicy Czeladzi, Siewierza i Koziegłów. Na tym obszarze ukształtowało się biskupie Księstwo Siewierskie. Odrębne państewko biskupów i kapituły krakowskiej istniało ponad trzy stulecia. Przyłączono je bowiem do Państwa Polskiego dopiero uchwałą Sejmu Wielkiego w 1790 r. Linia graniczna przebiegała w ten sposób, że otoczenie Będusza i Mijaczowa wchodziło w skład Księstwa Siewierskiego, wcześniej zaś księstw górnośląskich, natomiast Myszków, Ciszówka, Mrzygód i Nowa Wieś leżały już po stronie Królestwa Polskiego, w powiecie lelowskim i województwie krakowskim.

W 1795 r., w trakcie trzeciego rozbioru Polski, nadwarciańskie obszary dostały się pod panowanie Prus. Władze zaborcze przypisały je do „Nowego Śląska”. W czasach Księstwa Warszawskiego (1807-1813), należały ponownie do powiatu lelowskiego, z siedzibą władz powiatowych w pobliskich Żarkach. Początkowo powiat lelowski znajdował się w departamencie kaliskim, później zaś w krakowskim. Po upadku Księstwa Warszawskiego i utworzeniu w 1815 r. podległego Rosji Królestwa Polskiego, powiat lelowski przynależał do obwodu olkuskiego w województwie krakowskim. Pod zaborem rosyjskim

miejsowości leżące w granicach Myszkowa od 1866 r. znalazły się ostatecznie w Guberni Kieleckiej i powiecie będzińskim. W Polsce odrodzonej, od 1918 r. obszar ten w dalszym ciągu obejmował powiat będziński w województwie kieleckim. W 1927 r. utworzony został powiat zawierciański, sięgający na północy po Żarki i Koziegłowy. Zaistniały wówczas stan powiązań administracyjnych, z wyjątkiem czasu okupacji hitlerowskiej, trwał jeszcze w pierwszych latach po zakończeniu drugiej wojny światowej. W 1950 r. Myszków otrzymał prawa miejskie, w 1956 r. utworzono powiat myszkowski.

5.2.4. Rozwój przestrzenny Myszkowa

Rozwój przestrzenny Myszkowa został zapoczątkowany na przełomie XIX i XX w. Obok skupisk ludności powstały nowe osiedla fabryczne. Teren po obu stronach Warty przekształcił się w bardziej zintegrowany zespół osadniczy. Osiedla robotnicze wznoszono bezpośrednio przy fabrykach na Mijaczowie, Pohulance, w pobliżu zakładów Schmelzera. Większego znaczenia nabrała droga z Żarek do Mijaczowa i Będusza. Wzdłuż tej osi komunikacyjnej, w otoczeniu dworca i przejazdu kolejowego, rozwinęła się zwarta zabudowa, a obszar zyskał miano Nowego Myszkowa. Z czasem Nowy Myszków stał się centralną częścią zespołu urbanistycznego.

Rozwój przemysłu powodował szybki przyrost ludności w Myszkowie. W 1827 r. Myszków zamieszkiwało zaledwie 274 mieszkańców w 47 domach, a w 1885 r. liczba ludności wzrosła do 615, liczba domów natomiast 64. Po zakończeniu II wojny światowej Myszków posiadał 10 tys. ludności. W okresie międzywojennym zespół najbliższych położonych osad złożył się na swoistą aglomerację, określaną myszkowskim osiedlem fabrycznym. Rozwój społeczno- gospodarczy znalazł najszybciej odzwierciedlenie w organizacji parafialnej. W 1911 r. erygowano parafię w Myszkowie, wydzieloną ze starych parafii: Mrzygłód, Włodowice, Żarki. Budowa kościoła pw. św. Stanisława trwała długo, jednak istnienie jednostki parafialnej, od drugiej dekady naszego stulecia, wpływało integrująco na ludność zamieszkującą gminę Myszków. W efekcie w 1950 r. osada otrzymała prawa miejskie. W rok po przyznaniu praw miejskich do Myszkowa przyłączono Połomię, Gruchlę i Pohulanekę. Z początkiem 1958 r. częścią miasta stała się Kolonia Bory, położona w gromadzie Góra Włodowska. W dalszej kolejności, w granicach Myszkowa znalazły się Nowa Wieś oraz sołectwo Będusz z gminy Mrzygłód (w 1976 r.). Znaczne rozszerzenie terenów miejskich nastąpiło w 1983 r. Przyłączone zostały wówczas osady: Mrzygłód, Mrzygłódka, Kręciwilk, Nierada i Ręby, wszystkie z gminy Włodowice, oraz Potasznia, z gminy Koziegłowy.

5.2.5. Rozwój osadnictwa

Dzieje najstarszych osad, współtworzące dzisiejszy Myszków, sięgają późnego średniowiecza. Widać w poprzednich stuleciach niedogodne uwarunkowania naturalne oraz pograniczne położenie nie sprzyjały zakładaniu osiedli ludzkich. Z tego okresu istnieje świadectwo funkcjonowania osad takich jak Mrzygłód i Ciszówka, leżących jeszcze na obszarze małopolski oraz znajdujące się po drugiej stronie granicy Będusza.

Najwcześniejsze wzmianki pochodzą z 1373- 1374 i odnoszą się do nowo ufundowanego kościoła w Mrzygłodzie. W 1412 r. odnotowany został mrzygłodzki wójt, co ostatecznie poświadcza istnienie miasta. W 2 poł. XV w. Mrzygłód należał do możnowładczej rodziny Pileckich herbu Leliwa. Mrzygłód rozbudował się wokół rynku, przy którym istniał niegdyś budynek ratusza oraz wspaniały kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych. W 1653 r. ówczesny dziedzic- Stanisław Warszycki, wystawił w miejsce dawnego, modrzewioego kościoła, murowany. Król Zygmunt III Waza nadał miastu przywilej odbywania trzech jarmarków rocznie. Mrzygłód utracił prawa miejskie w 1870 r., w następstwie carskich represji za udział mieszkańców w powstaniu styczniowym. W zamierzonych czasach, w których Warta i Czarna Przemsza były rzekami spławnymi, w rejonie Mrzygłodu znajdowało się stanowisko przeciągania po lądzie łodzi. W ten sposób nasi przodkowie połączyli dwie drogi wodne: Czarną Przemszę- lewy dopływ Wisły z Wartą- prawym dopływem Odry, dając na przewłóce zatrudnienie wielu mieszkańcom poręby i Mrzygłodu.

Ciszówka, będąca przed wiekami samodzielną miejscowością, po raz pierwszy była odnotowana w 1437 r., w czasie, gdy na jej terenie istniały stawy i młyn. Wioska rozwinęła się dzięki kuźnictwu i kopalni rudy. Jednym z jej pierwszych właścicieli był ród Bonerów, tych samych, którzy zarządzali pobliskim Ogrodzieńcem.

Nazwa Myszków znana jest od 1629 r. i dotyczy małej wioski, leżącej w pobliżu Ciszówki. W 1442 r. nazwana była kuźnicą Żarki. Właśnie ta mała osada, jak możemy się domyślać jest załążkiem dzisiejszego Myszkowa. W dokumentach z 1428 r. pojawia się nazwisko Myszek, więc nazwa dzisiejszego Myszkowa

pochodzi od tego nazwiska. Inni badacze dowodzą, że osada swą nazwę przyjęła od rodu Myszkowskich herbu Jastrzębiec, którzy w XV w. byli właścicielami dóbr mirowsko-żareckich.

Będusz znany jest z zapisków od 1443 r., jeszcze z okresu, gdy stanowił własność rodową Będuskich herbu Ostoja.

W XV w. powstały osady: Mijaczów, Potasznia, Smudzówka, osada młyńska Kręci wilk i pobliska Nierada, a także znana z kuźnictwa Czarna Struga.

Mijaczów w 1599 r. należał do Walerego Tymińskiego, siewierskiego pisarza ziemskiego. Niegdyś do Mijaczowa należały pobliskie osady: Rybacka Czarka, Leśna Osada, Borek oraz Młyńska nad Czarną Strugą i osada potażnicza Michałów. W 1782 r. na terenie Michałowa Gordon zbudował wielki piec. Mijaczów należał do Myszkowskich herbu Jastrzębiec, potem do Jana Rogowskiego i do Bobrowskich.

5.2.6. Układy przestrzenne wsi i charakterystyka zabudowy

Jedyną osadą posiadającą miejski układ przestrzenny jest Mrzygłód, którego lokacja nastąpiła w średniowieczu. Osada rozwinęła się w oparciu o drogę- trakt handlowy Małopolska- Wielkopolska. Droga ta była jednym z wariantów szlaku przebiegającego z Krakowa przez Olkusz, Mrzygłód, Żarki i Częstochowę na Kłobuck, Krzepice i Wieluń, a dalej ku Kaliszowi i Poznaniowi. Zabudowany obszar osady zamyka się w kształcie zbliżonym do trójkąta, którego jeden bok (wschodni) opiera się o rzekę Wartę. Zaś z wierzchołka zach. wybiega w kierunku południowym- ulica zwarcie zabudowana. Ta część osady obecnie ściśle związana z Mrzygłodem stanowiła oddzielną jednostkę osadniczą nazwaną Mrzygłódką. Być może (sugeruje to nazwa miejscowa) jest to miejsce przedlokacyjne miasta.

Pierwotną zabudowę, wyłącznie drewnianą, zastąpiły murowane domy, w większości nie dostosowane gabarytami do skali osady. Murowane domy pojawiły się dopiero w pierwszym dziesięcioleciu naszego wieku, po pożarze w 1900 r., kiedy spaliło się 157 budynków mieszkalnych i 125 gospodarczych. W trzy lata później spłonęła ulica Krakowska- 33 domy i 62 stodoły.

Charakterystyczny typ zagrody to zagroda wielobudynkowa, gdzie dom mieszkalny, stodoła i budynek gospodarczy stanowi wyodrębnioną całość. Dom mieszkalny jest murowany z kamienia lub cegły, przykryty dachem dwuspadowym. Obecnie do wyjątków należą domy drewniane. Najstarszymi obiektami zachowanymi na terenie Mrzygłodu były drewniane czworaki zbudowane na przełomie XVIII i XIX w., będące pozostałością po zespole dworskim. Stodoły i budynki gospodarcze są z reguły murowane.

Osady stanowiące integralną część miasta Myszkowa posiadają stosunkowo jednorodny układ przestrzenny. Centralnym obszarem miasta jest Myszków Stary i Myszków Nowy.

W przeszłości osady posiadały układ typowy dla wsi wielodrożnych. Zabudowa rozciągała się wzdłuż dróg, z których z czasem wykształciły się ulice.

Podobny układ przestrzenny posiadał Mijaczów, osada oddzielona od Myszkowa linią kolejową. Charakterystyczny typ zabudowy historycznej to murowane parterowe domy ustawione kalenicowo do drogi z dachami jedno i dwuspadowymi o małym kącie nachylenia.

Inny typ rozplanowania osady reprezentują Papiernia i Będusz, gdzie układ zabudowań zdeterminowało założenie dworskie. W przypadku Będusza, zagrody rozlokowane zostały wzdłuż drogi prowadzącej do folwarku. Położone po obu stronach tej drogi posiadały niegdyś położenie przypolowe. Obecnie nastąpiły wtórne podziały. Długie działki siedliskowe rozdzielono drogą wewnętrzną. Rozległe założenie folwarczne składa się z drewnianego parterowego dworu i parku, spichlerza i obory oraz czworaków usytuowanych po drugiej stronie drogi.

Kolejna grupa osad powstawała w związku z budową przemysłu, co znalazło wyrazne odzwierciedlenie w ich układach przestrzennych. Typowym przykładem osady fabrycznej jest Pohulanka, zlokalizowana w bezpośredniej bliskości zakładów.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), formami ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;

- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na obszarze miasta Myszkowa, funkcjonują jedynie dwie z ww. form, jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5.3.1. Formy ochrony w miejscowym planie zagospodarowanie przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego opracowane dla terenu miasta Myszkowa, szczegółowo określają obowiązkowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Są one zgodne ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Myszkowa. W planach wyznaczone zostały granice i zasady zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie, w tym zakres ochrony konserwatorskiej. Określono także zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. W obowiązujących planach i studium wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefa ochrony konserwatorskiej „A”;
- strefa ochrony konserwatorskiej „B”, w obrębie której rozróżniamy strefy: strefa „B1”, strefa „B2” strefa „B3”, strefa „B4”, strefa „B5”, strefa „B6”, strefa „B7”;
- strefa ochrony konserwatorskiej „K”(wskazana do objęcia);
- strefa „OW” (obserwacji archeologicznej), w obrębie której rozróżniamy strefy: strefa „OW1”, strefa „OW2”, strefa „OW3”, strefa „OW4”, strefa „OW5”, strefa „OW6”, strefa „OW7”, strefa „OW8”, strefa „OW9”, strefa „OW10”.

W obowiązujących planach i studium zostały zawarte również zasady zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie dla obiektów: ujętych w rejestrze zabytków, ujętych w ewidencji zabytków, dla stanowisk archeologicznych.

5.3.2. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta Myszkowa, znajdują się 4 zabytki nieruchome, wpisane do rejestru zabytków (Tabela nr 1). Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie miasta.

Tabela nr 1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Myszków

L P.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	ADRES	NE REJESTRU ZABYTEKÓW	DATA WPISU REJESTRU ZABYTEKÓW
1	MYSZKÓW	układ urbanistyczny Mrzygłodu	Myszków	A/361	31.03.1953 r.
2	MYSZKÓW	pałacyk Fabrykanta	ul. Kościuszki 8	A/55	31.12.2001 r.
3	MYSZKÓW	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, ob. sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej wraz z otoczeniem w ramach ogrodzenia	ul. Królowej Jadwigi 9	A/116	15.03.1978 r.
4	MYSZKÓW	kaplica pw. Narodzenia NMP z murem, piwnicami i otaczający park	ul. Pułaskiego 5, dz. nr 1564/5	A/114	02.08.1972 r.

5.3.3. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z art. 3. pkt. 1 i 3 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek ruchomy, to rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będących dziełem człowieka lub związanych z jego działalnością, stanowiących świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Ze względu na bezpieczeństwo obiektów nie publikuje się szczegółowych danych na temat zabytków ruchomych (Tabela nr 2). Dodatkowo na terenie gminy znajdują się zabytki ruchome, które nie są wpisane do rejestru zabytków:

- pomnik upamiętniający wielki piec „Michałów 1837”, ul. Wiśniowa przy nr 95, dz. nr 2917/3;
- kapliczka przydrożna na Czarnej Strudze, ul. Kościuszki/ Dworska, dz. nr 5709;
- figura przydrożna, ul. Krasickiego przy nr 83, dz. nr 1647/1.

Tabela nr 2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Myszków

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/ ZESPÓŁ OBIEKTÓW	NR I DATA WPISU DO REJESTRU ZABYTEKÓW
1	Myszków	37 elementów w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP, ob. sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej	B/82/1-37 z dnia 11.05.1995 r.

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie miasta. Zadania te precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 r. nr 162 poz. 1568, ze zm.). Gminy mają dbać między innymi o: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie” oraz zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminę należy: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

Zakres gminnej ewidencji zabytków:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- stanowiska archeologiczne;
- historyczne układy ruralistyczne wsi, historyczne układy urbanistyczne miasta;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez burmistrza (prezydenta miasta, wójta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Informacje o zabytkach nieruchomych, które powinna zawierać karta adresowa, określa Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 nr 113 poz. 661).

Gminna ewidencja zabytków nie jest jedną z form ochrony zabytków wymienionych w art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.). Zgodnie z art. 21 jest podstawą do sporządzenia Programów opieki nad zabytkami. Dodatkowo ustawa z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. 2010 nr 75 poz. 474) istotnie wzmacnia rangę gminnej ewidencji zabytków poprzez między innymi obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektów decyzji o WZIZT (Warunków Zabudowy i Zagospodarowanie Terenu) oraz projektów budowlanych dotyczących obiektów ujętych między innymi w gminnej ewidencji zabytków.

Spis obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków w mieście Myszków, która została zaktualizowana w 2014 r., przedstawia tabela poniżej- Tabela nr 3. Jest to aktualizacja gminnej ewidencji zabytków opracowanej w kwietniu 2010 r.

Tabela nr 3. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w mieście Myszków

LP	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	ADRES	OBREB
1	Myszków	układ urbanistyczny Mrzygłodu	Myszków	
2	Myszków	budynek dworca autobusowego, ob. budynek usługowy	ul. 1 Maja 2	Myszków
3	Myszków	dwór, ob. budynek mieszkalny	ul. Folwarczna 1	Będuszczyce
4	Myszków	obora I, ob. budynek gospodarczy	ul. Folwarczna 1	Będuszczyce
5	Myszków	obora II, ob. budynek gospodarczy	ul. Folwarczna 1	Będuszczyce
6	Myszków	spichlerz z wieżą ciśnięć, ob. budynek gospodarczo- magazynowy	ul. Folwarczna 1	Będuszczyce
7	Myszków	park podworski	ul. Folwarczna 1, dz. nr 3/11	Będuszczyce
8	Myszków	czworak I, ob. budynek mieszkalny	ul. Folwarczna 2	Będuszczyce
9	Myszków	czworak II, ob. budynek mieszkalny	ul. Folwarczna 2	Będuszczyce
10	Myszków	czworak III, ob. budynek mieszkalny	ul. Folwarczna 2	Będuszczyce
11	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 2a	Myszków
12	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 4	Myszków
13	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 6	Myszków
14	Myszków	budynek przędzalni zespołu Fabryki Włókienniczej „WARTEX”, ob. budynek hali produkcyjnej „Sokpol”	ul. Kościuszki 8	Myszków
15	Myszków	pałac Fabrykanta	ul. Kościuszki 8	Myszków
16	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 13	Myszków
17	Myszków	budynek usługowy	ul. Kościuszki 93	Myszków
18	Myszków	kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, ob. sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej wraz z otoczeniem w ramach ogrodzenia	ul. Królowej Jadwigi 9	Mrzygłód
19	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 24	Mrzygłód
20	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 27	Mrzygłód
21	Myszków	kapliczka przydrożna	ul. Nowowiejska przy nr 41, dz. nr 2564/2, 2566/3	Nowa Wieś
22	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Paderewskiego 9	Mrzygłód
23	Myszków	pozostałości parku w zespole podworskim	ul. Papiernia 12, dz. nr 100/3, 100/17, 100/23	Mrzygłód
24	Myszków	dworzec kolejowy kolei warszawsko-wiedeńskiej	ul. Plac Dworcowy 2	Myszków
25	Myszków	budynek nastawni przy dworcu kolei warszawsko- wiedeńskiej	ul. Plac Dworcowy 2	Myszków

26	Myszków	budynek mieszkalno- usługowy	ul. Plac Dworcowy 5	Myszków
27	Myszków	budynek mieszkalno- usługowy	ul. Plac Dworcowy 7	Myszków
28	Myszków	kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	ul. Prymasa Wyszyńskiego, dz. nr 6076	Myszków
29	Myszków	kaplica pw. Narodzenia NMP z murem, piwnicami i otaczający park	ul. Pułaskiego 5, dz. nr 1564/5	Mijaczów
30	Myszków	budynek kotłowni Fabryki Papieru S.A.	ul. Pułaskiego 6	Myszków
31	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Pułaskiego 40/1	Myszków
32	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Pułaskiego 40/2	Myszków
33	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Pułaskiego 40/3	Myszków
34	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Pułaskiego 40/4	Myszków
35	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Pułaskiego 40/5	Myszków
36	Myszków	Willa Bauerertzów, Urząd Pracy, ob. budynek usługowy	ul. Pułaskiego 42	Myszków
37	Myszków	kaplica przydrożna	ul. Pułaskiego, dz. nr 3/11	Będusz
38	Myszków	budynek mieszkalny	ul. Wiśniowa 95	Myszków

W tabeli nr 4, przedstawiono obiekty z wojewódzkiej ewidencji zabytków, które zostały usunięte z gminnej ewidencji zabytków, gdyż na przestrzeni ostatnich lat zostały wyburzone, zrujnowane bądź utraciły walory stylowe.

Tabela nr 4. Obiekty usunięte z gminnej ewidencji zabytków w mieście Myszków

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	ADRES	OBECNIE
1	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 32	budynek przebudowany, utrata cech stylowych
2	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 17	budynek wyburzony
3	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 19	budynek wyburzony
4	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 29	budynek zrujnowany
5	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 31	budynek wyburzony
6	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Królowej Jadwigi 37	budynek wyburzony
7	MYSZKÓW	Zespół podworski: młyn wodny, ruiny dworu	ul. Papiernia 12, dz. nr 100/3, 100/17, 100/23	obiekty zrujnowane
8	MYSZKÓW	wieża ciśnień przy dworcu kolei warszawsko-wiedeńskiej	ul. Plac Dworcowy 2	obiekt wyburzony
9	MYSZKÓW	budynki IV, V maszyny papierniczej Fabryki Papieru S.A.	ul. Pułaskiego 6	budynki wyburzone
10	MYSZKÓW	budynek mieszkalny	ul. Siewierska 44	budynek przebudowany, utrata cech stylowych

5.5. Zabytki archeologiczne

Stanowiska archeologiczne są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach okolic miasta Myszkowa. Środowisko kulturowe gminy zawiera zewidencjonowane stanowiska archeologiczne datowane od epoki średniowiecza do epoki nowożytnej. Stanowiska zewidencjonowano w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski: 91-50, 92-50, 92-51, 93-51. Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest jednak zbiorem zamkniętym i nie można wykluczyć, że

w wyniku dalszej weryfikacji lub prowadzonych prac ziemnych uda się zidentyfikować nowe ślady osadnicze.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, ważne jest określenie zasad ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków, lub przeznaczonych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego oraz respektowanie przez inwestorów zapisów dotyczących ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach właściwego miejscowo konserwatora zabytków.

Na terenie miasta Myszkowa, znajduje się 9 zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych. Wykaz stanowisk przedstawia tabela poniżej (Tabela nr 5).

Tabela nr 5. Stanowiska archeologiczne na terenie miasta Myszków

L P.	MIEJSCOWOŚĆ	NR OBSZARU AZP	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI/ NA OBSZARZE	CHRONOLOGIA	FUNKCJA STANOWISKA
1	Myszków	91-50	1/1	późne średniowiecze XIV-XVI w.	gródek stożkowy
2	Nowa Wieś (Myszków)	91-50	1/5	średniowiecze/ okres nowożytny	osada
3	Będusz (Myszków)	92-50	1/2	średniowiecze/ okres nowożytny	śląd osadnictwa
4	Ciszkówka (Myszków)	92-50	1/3	średniowiecze/ okres nowożytny	śląd osadnictwa
5	Mrzygłód (Myszków)	92-51	1/2	średniowiecze	punkt osadniczy
6	Mrzygłód (Myszków)	92-51	2/3	średniowiecze	osada
7	Mrzygłód (Myszków)	92-51	3/4	średniowiecze	punkt osadniczy
8	Mrzygłód (Myszków)	92-51	4/5	średniowiecze	gródek stożkowy
9	Mrzygłódka (Myszków)	93-51	1/1	średniowiecze ?	osada

5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla miasta

Synteza elementów przyrody i widocznych efektów działalności człowieka jest architekturą krajobrazu, czyli formą, która obok treści składa się na krajobraz kulturowy. Ochrona tego krajobrazu to pełna ochrona obiektu zabytkowego wraz jego otoczeniem i walorami przyrodniczymi, roślinnością i warunkami socjologicznymi. Polega na ochronie najcenniejszych obiektów, zespołów, obszarów i świadomym ich przekształcaniu w taki sposób by tworząc nowe wartości unikać deformacji istniejącego, historycznie ukształtowanego dziedzictwa. Chronić należy więc nie tylko obiekty architektury, kapliczki i figury przyrodne, również krajobraz ukształtowany ludzką ręką. Przykładem takiego krajobrazu są między innymi obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdujące się na terenie miasta Myszkowa.

Do najbardziej wartościowych obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Myszkowa:

Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, ob. sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej

Zdjęcie nr 1. Sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej

Datowanie: około 1653 r.

Remonty/ konserwacje: XVIII w., 1781 r., 1795 r., lata 1868- 1869, 1989 r., 1990 r., 1994 r., 1995 r., I poł. XXI w., 2006 r., 2007 r.

Kościół ufundowany i wybudowany przez ówczesnego dziedzica, kasztelana krakowskiego Stanisława Warszyckiego w XVII w. Dawniej drewniany pw. Wszystkich Świętych. Obecnie istniejący wzniesiony został z fundacji kasztelana krakowskiego Stanisława Warszyckiego.

Kościół zlokalizowany jest w centrum Mrzygłodu, dzielnicy Myszkowa, w najwyższym punkcie terenu, w kierunku pld.- zach. od rynku, przy ul. Królowej Jadwigi (od pld.). Kościół otoczony murem z kamienia lokalnego, na działce o planie zbliżonym do pięcioboku oraz starodrzewem mieszanym. Od pln.- figura św. Jana Nepomucena na cokole, grotta z wapienia jurajskiego z figurą Matki Boskiej Różańcowej, krzyż drewniany.

Kościół orientowany, jednonawowy. Nawa główna wydłużona z półkoliście zamkniętym węższym prezbiterium. Przy prezbiterium od pln.- czworoboczna zakrystia, od pld.- kruchta na planie prostokąta. Od pln. kaplica na rzucie prostokąta ze ścietymi narożnikami, przy niej od zach. składzik. Przy nawie głównej, od zach.- kwadratowa wieża, z kruchtą w przyziemiu i występującą półkoliście wieżyczką, ze schodami od wewnątrz. Sylweta kościoła smukła, o wysokiej wieży, flankowana, niższymi, graniastymi, formami kaplicy ze składzikiem, zakrystii i kruchty. Ściana pld. korpusu, absyda i wieża- oszkarpowane. Pod kaplicą pln.- jednokondygnacyjne krypta, korpus nawowy i absyda, wieża ponad poziom kruchty- czterokondygnacyjna. Dach nad prezbiterium i nawą dwuspadowy, na kaplicy ośmiopłowej z latarnią, nad zakrystią pulpitowy, wieżyczka schodowa przekryta połową stożka. Wieżyczka na sygnaturkę- ośmioboczna z latarnią. Hełm wieży baniasty, o podwójnym przezroczu.

Kościół murowany z kamienia lokalnego, z zastosowanie cegły. Zaprawa wapienna, miejscami cementowo- wapienna. Ściany zewnętrzne: tynkowane, malowane. Ściany wewnętrzne: tynkowane (za wyjątkiem krypty i wieży), malowane, polichromowane, w nawie głównej pokryte w przyziemiu drewnianą boazerią. Dach kryty blachą miedzianą, hełm wieży i sygnaturka kryte blachą ocynkowaną. Więźba dachowa drewniana, krokwiowo- płatwiowa z ramą stolcową, o dwóch stolcach pionowych i krokwiach ściągniętych u dołu belką tramową. W wieży, na dwóch górnych kondygnacjach, konstrukcja z belek poziomych i pionowych, tworzących sześcienną ramę, usztywnianą w płaszczyźnie ścian, kratownicą z ukośnie łączonych belek.

Charakter wnętrza ukształtowany przez elementy architektoniczne i dekoracyjne w stylu barokowym i rokoko. Nawa główna wydzielona od absydy szerokim, tęczowym łukiem na filarach, od spodu dekorowanym kasetonami z gipsaturą. Wejście do kaplicy ujęte w arkadę zamkniętą półkoliście, profilowaną z kluczem, dekorowaną od spodu kasetonami z gipsaturą. Ponad arkadą nisza sklepienia konchowo z rokokowymi wazonami po bokach. Nawa podzielona rytmicznie żłobkowanymi filarami przyściennymi. Kaplica podzielona parzystymi pilastrami w narożnikach, podtrzymującymi profilowane

belkowanie. W zach. części nawy trójarkadowy chór muzyczny, wsparty na trzech kolumnach, zwieńczony płycinową balustradą z barokowymi rzeźbami aniołów.

Wyposażenie kościoła:

- ołtarz główny w stylu rokoko, wymieniony w 1782 r. na nowy, o wolno stojącej mensie, z rzeźbami św. Piotra i Pawła, Zachariasza, Dawida i dwóch świętych. W zwieńczeniu rzeźbiona grupa Wniebowzięcia NMP w otoczeniu aniołów. W ołtarzu obrazy;
- trzy ołtarze boczne w stylu rokoko, wymienione jako nowe w 1782 r., tablicowe, zwieńczone gloriami z rzeźbami świętych;
- ołtarz w kaplicy Matki Boskiej Różańcowej, dwie ambony, chrzcielnica, organy, stalle, dwa konfesjonały, skrzydła drzwiowe.

Kaplica pw. Narodzenia NMP

Zdjęcie nr 2. Kaplica pw. Narodzenia NMP

Datowanie: XVII/ XVIII w.

Remonty/ konserwacje: 1974 r., 1976 r., 1980 r., 1997 r.

Prawdopodobnie na przełomie XVII/ XVIII w. w Mijaczowie, obecnej dzielnicy w Myszkowie, mieścił się pałac, należący początkowo do Jana Rogowskiego, następnie do Borowskich. Z dawnych dokumentów i ksiąg kościelnych dowiadujemy się, że w jednym z pokojów dworskich, w pałacu istniała kaplica z obrazem Matki Bożej Mijaczowskiej, z pozwoleniem na odprawianie mszy św. za indultem z 1790 r. Poświęcona była ponownie w 1828 r. przez przeora leśniewskiego Macieja Cichockiego i w tym roku otrzymała nowe pozwolenie na odprawianie mszy św. W poł. XIX w. część budynku uległa zniszczeniu - pozostała tylko kaplica i część podziemna. Od 1907 r., ówczesny właściciel dóbr mijaczowskich, wyraził zgodę, by kaplica służyła mieszkańcom Myszkowa i od tego czasu zaczęła ona pełnić funkcję kościoła parafialnego.

Budynek kaplicy usytuowany jest na nieregularnej, zbliżonej do trapezu działce. Od pld. usytuowany nowo wybudowany kościół z domem parafialnym.

Układ budynku podłużny, jednonawowy (salowy), całość na planie wydłużonego prostokąta, nawa główna kaplicy od strony pld.- wsch. zamkniętą półkolistą absydą. Z kruchty, wybudowanej na miejscu dawnego przedsionka, wejście z prawej strony do nawy głównej, z lewej strony - do sali sprzedaży pamiątek wotywnych. Wejście do kaplicy przez nowy przedsionek (z 1997 r.), wzniesiony w pld.- zach. ścianie holu wejściowego. Przy pln.- wsch. ścianie, w miejscu wyburzonego zejścia do kaplic podziemnych, dość obszerny, na rzucie wydłużonego prostokąta hol (z 1997 r.), ze schodami prowadzącymi do piwnic. Stary układ murów piwnicznych zachowany.

Budynek o prostej, skromnej bryle, urozmaiconej rozbudową w kierunku ulicy Pułaskiego, zachowującą charakter i proporcje odpowiednie dla kaplicy. Nawa główna z trzech stron oszkarpowana, zakończona półowalną absydą. Nad nią dość stromy, dwuspadowy dach z sygnaturką i stalowym krzyżem. Szczyty dachu drewniane.

Budynek murowany, ściany nawy głównej wewnątrz pokryte tynkiem cementowo-wapiennym, z zewnątrz tynk odbity. Budynek podpiwniczony- podziemie będące pozostałością piwnic pałacowych, zajmuje powierzchnię dwa razy większą niż powierzchnia przyziemia kaplicy.

Dach dwuspadowy kryty papą. W ścianie wsch. jedno okno. W murze stanowiącym przedłużenie ściany północnej zamurowany prostokątny portal cisowy. Od zach. portal barokowy, kamienny, prostokątny, profilowany, zwieńczony gzymsami. Sklepienia są kolebkowe z lunetkami.

Ciekawym elementem wnętrza są sklepienia kolebkowe z lunetami, występujące zarówno w podziemiu oraz w nawie głównej kaplicy. Dobrze zachowały się zabytkowe, profilowane, kamienne obramowanie okien ze stalową kutą kratą.

Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika

Zdjęcie nr 3. Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika

Datowanie: lata 1908- 1930, 2000 r.

Remonty/ konserwacje: 1935 r., poł. lat 90- tych XX w. (nowa polichromia, remont organów, renowacja murów).

Kościół wybudowano w miejscu wydobycia rudy żelaza. Budowa fundamentów trwała długo z powodu konieczności przesklepienia szybów kopalnianych. Świątynia powstawała etapami, pierwszy w latach 1908- 1914, drugi w latach 1920- 1930. W 1995 r. na sześćdziesięciolecie parafii sprowadzono z Wawelu relikwie św. Stanisława BM i przebudowano prezbiterium stawiając w nim nowy ołtarz główny według wymogów liturgicznych soboru Watykańskiego II. W 1996 r. nadbudowano wieżę i zwieńczono ją hełmem.

Kościół usytuowany jest w centrum miasta, na lekkim wzniesieniu, w płn.- zach. narożniku placu znajduje się murowana kaplica. Kościół neogotycki według projektu Wiktora Filipczyńskiego.

Budynek murowany, zewnątrz licowany czerwoną cegłą, blendy tynkowane, biało malowane, detal ceglany. Dachy kryte blachą.

Kościół trójnawowy (?) na rzucie prostokąta, z transeptem. Prezbiterium prostokątne, zamknięte poligonalnie; przy jego ścianie płn.- zach.- niska prostokątna zakrystia z wyodrębnioną kruchtą. W płn.- zach. narożu fasady- ponad 60 m, czterokondygnacyjna wieża na rzucie kwadratu, częściowo wtopiona o obrys murów nawy. Obok- prostokątna, parterowa kruchta, przepruta szeroką arkadą wejścia.

Dachy dwuspadowe, w krzyżu kościoła ażurowa sygnaturka, nakryta ostrosłupowym hełmem z czterema ostrosłupowymi sterczynami u nasady. Dachy ujęte kotarowymi, schodkowymi szczytami ze sterczynami i z dekoracją blendową. Hełm wieży ostrosłupowy, czterospadowy, z czterema ostrosłupowymi sterczynami u nasady. Nad prezbiterium dach wielospadowy, nad zakrystią-dwupołaciowy, kruchta osłonięta daszkiem pulpituowym. Ściany oszkarpowane dwuuskokowo.

Okna wysokie, ostrosłupowe w profilowanych węgarach, z laskowaniem; w oknach nawy- witraże; w dolnej partii szerokich okien ścian szczytowych transeptu- tynkowane blendy. W prezbiterium dziesięć okien witrażowych z emblematami.

Fasada dwukondygnacyjna, asymetryczna- z narożną czterokondygnacyjną wieżą. W przyziemiu fasady- kruchta przeparta szeroką ostrołuczną arkadą prostokątnych, dwuskrzydłowych drzwi; w górnej partii ściany- pionowe ostrołuczne blendy i malowane tondo (popiersie patrona kościoła). Na piętrze szerokie, trójdzielne okno, w zwieńczeniu- kotarowy szczyt dzielony wąskimi, ostrołuczными blendami.

Wnętrza sklepione krzyżowo- żebrowo; ściany pokryte neogotyckimi malowidłami. Balustrada empor organowej- alabastrowa. Na wyposażeniu jeden z największych w Polsce ołtarzy marmurowych oraz dwudziestogłosowe organy, obraz św. Stanisława biskupa i męczennika autorstwa Piotra Stachewicza, ufundowany przez Feliksa Steinhagena.

Pałac Fabrykanta

Zdjęcie nr 4. Pałac Fabrykanta

Datowanie: 1865 r.

Remonty/ konserwacje: lata 70- te XIX w., 2005 r.

Budynek pałacu zlokalizowany jest w centralnej części Myszkowa, w zespole Myszkowskiego Zakładu Przemysłu Wełnianego Wartex. Budynek pełnił funkcję rezydencji właściciela fabryki, nazywany pałacem Schmelzera. Obecnie pałac pełni funkcje biurowe, także znajduje się w nim restauracja.

Budynek na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu, z wejściami głównymi i schodami zewnętrznymi w krótszych elewacjach. Budynek dwukondygnacyjny (wysoki parter), podpiwniczony, ze strychem użytkowym, trójtraktowy, przykryty dachem łamanym z lukarnami. Wejście do budynku wyodrębnione drewnianym gankiem. Fundamenty budynku kamienne, ściany murowane z cegły, nieotynkowane z zewnątrz, wewnątrz ściany tynkowane na gładko i malowane. Nadproża i parapety ceglane. Stropy: drewniane na belkach, od spodu tynkowane. Dach: konstrukcja drewniana mansardowa. Pokrycie papą i eternitem na deskowaniu pełnym. Stolarka: okna i drzwi nietypowe, drewniane. Schody: wewnętrzne drewniane, zewnętrzne kamienne na zagruzowaniu.

Do zachowanego wyposażenia można zaliczyć stolarkę drzwiową i okienną, z częściowo zachowanym, dużym witrażem od strony pld., balustrady schodów.

Dworzec kolejowy kolei warszawsko- wiedeńskiej

Zdjęcie nr 5. Dworzec kolejowy.

Datowanie: 2 poł. XIX w.

Pierwszą linią kolejową na terenie Królestwa Kongresowe, a także pierwszą na obecnych ziemiach polskich, była Droga Żelazna Warszawsko- Wiedeńska. Powstała dzięki Piotrowi Antoniemu Steinkellerowi. Zgodę na przedsięwzięcie otrzymał w 1838 r. Pod koniec 1839 r. projekt był gotowy, a rok później rozpoczęto prace budowlane. Całością budowy kierował inżynier Stanisław Wysocki. Po bankructwie Towarzystwa Drogi Żelaznej Warszawsko- Wiedeńskiej, budowę rozpoczęto na nowo w 1844 r., pod kierownictwem gen. inż. Jana Dehna. Odcinek kolei z Częstochowy przez Myszków otwarto 5 kwietnia 1848 r. W Myszkowie początkowo uruchomiono stację III klasy obsługującą ruch pasażerski i towarowy. W 1879 r. całą linię kolejową rozbudowano o drugi tor, co wymusiło unowocześnienie całej infrastruktury. Niedługo później, w latach 80- tych lub 90- tych zbudowano nowy, zachowany do dziś budynek dworcowy oraz pobliską wieżę ciśnieni (obecnie wyburzona) oraz nastawnię.

Budynek zlokalizowany w centralnej części miasta. Budynek na rzucie regularnym, niesymetryczny. Korpus w kształcie wydłużonego prostokąta, z bocznymi, symetrycznymi ryzalitami w płn. i płd. elewacjach. Wejście na wszystkich fasadach. Bryła zwarta, zasadniczo wyrównana w gabarycie. Budynek podpiwniczony, przewiązka jednokondygnacyjna, z poddaszem nieużytkowym, kryty dachem dwuspadowym. Po bokach symetryczne skrzydła dwukondygnacyjne z poddaszem nieużytkowym, kryte dachem czterosпадowym. Budynek wzniesiony z cegły palonej, w technologii tradycyjnej, elewacje z cegły licówki, dekoracja i detal ceglany, w części z cegły formowanej.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza szans i zagrożeń

W celu właściwej oceny stanu dziedzictwa kulturowego miasta Myszkowa oraz możliwości miasta w tym zakresie, przeprowadzono analizę SWOT.

Tabela nr 6. Analiza SWOT

SILNE STRONY MIASTA MYSZKÓW	SŁABE STRONY MIASTA MYSZKÓW
<ul style="list-style-type: none"> - dogodne położenie komunikacyjne; - otwartość i przychylność władz samorządowych; - akcentowanie rozwoju turystyki z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych miasta; - walory krajobrazowe miasta; - zaktualizowana gminna ewidencja zabytków; 	<ul style="list-style-type: none"> - brak popularyzacji wiedzy o wartości chronionych obiektów oraz idei ochrony zabytków; - brak zaangażowania społeczeństwa w rozwój miasta; - niewystarczający stan zabezpieczenia zabytków i postępujący proces ich niszczenia;

<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej; - opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego miasta; - bogata i ciekawa historia miasta; - silne poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców; - działanie Miejskiego Domu Kultury; Stowarzyszenie kulturalne- Dworzec Kultury; - strona internetowa www.retro.miastomyszkow.pl poświęcona historii i zabytkom miasta; - znak graficzny (logo) w postaci amonitu, będący elementem identyfikacji wizualnej miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> - mieszana struktura własnościowa, utrudniająca porozumienie w sprawie remontów; - stosunkowo niewielka dbałość o obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków; - niewystarczająca wizualizacja obszaru (brak tablic informacyjnych, oznakowań tras, szlaków, miejsc historycznych, punktów turystycznych); - słabo rozwinięta baza noclegowa, gastronomiczna; brak środków finansowych w budżecie miasta na wsparcie działań z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.
SZANSE MIASTA MYSZKÓW	ZAGROŻENIA MIASTA MYSZKÓW
<ul style="list-style-type: none"> - pojawienie się funduszy pomocowych wspomagających inwestycje miejskie; - możliwość wsparcia finansowego z różnych źródeł, w tym ze środków Unii Europejskiej; - podniesienie poziomu życia ludzi; - wykorzystanie walorów zasobów kulturowych dla rozwoju turystyki; - wzrost świadomości w widzeniu obiektu zabytkowego jako miejsca do życia i jako lokowanie kapitału; - kreowanie nowych obszarów i produktów turystycznych w oparciu o atrakcyjny sposób zagospodarowania obiektów zabytkowych; - poprawa dostępności do zabytków przez wprowadzanie nowoczesnych, bazujących na technologiach internetowych systemów informacji turystycznej; - wyeksponowanie atutów miasta w promocji aglomeracji górnośląskiej; - rosnąca rola samorządu włączającego się w sferę ochrony dziedzictwa; - wysoka atrakcyjność turystyczna regionu; programy edukacyjne, promocyjne, restrukturyzacyjne, prewencyjne i modernizacyjne realizowane na terenie miasta przez powiat, organy administracji wojewódzkiej i państwowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak jasnych i przejrzystych przepisów regulujących działania przy obiektach zabytkowych niewpisanych do rejestru zabytków; - samowola budowlana- wprowadzanie elementów obcych, nowej zabudowy- np. nieprzemysłanej, niezgodnej z historyczną kolorystyki, agresywnych nośników reklamowych, architektury niezgodnej z lokalnymi tradycjami; - brak skutecznej egzekucji prawa; - jednowymiarowe postrzeganie zasobów dziedzictwa kulturowego: wyłącznie poprzez pryzmat ich gospodarczego wykorzystania lub przeciwnie- jedynie jako zasobu historycznego; - brak dostatecznego nadzoru nad remontami i przebudowami obiektów zabytkowych; - brak środków finansowych na infrastrukturę; - skomplikowane procedury w ubieganiu się o środki zewnętrzne skutkujące stosunkowo niewielkim wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej, zwłaszcza przez osoby prywatne; - niska świadomość mieszkańców miasta w temacie skarbów kultury, dziedzictwa i tradycji charakteryzujących miasto zerwanie ciągłości kulturowej- zmiana systemu wartości pomiędzy pokoleniami; - zagrożenia związane z działalnością inwestycyjną; zagrożenia powodujące zmiany w układzie kompozycyjnym gminy; - bardzo wysokie koszty remontów obiektów zabytkowych.

7. Założenia programowe

Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Myszkowa służy ochronie i wykorzystaniu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego, w różnych dziedzinach życia społecznego. Realizacja wyznaczonych celów, wymaga przede wszystkim zmiany w świadomości, szczególnie w obszarze odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego, podmiotów, instytucji i sfer funkcjonalnych, które odpowiadają za

ochronę środowiska kulturowego i naturalnego, za ład i zagospodarowanie przestrzenne, a także wyznaczone kierunki rozwoju miasta. Ważne jest także, aby właściciele zabytkowych obiektów, zmienili swoje podejście, przyczyniając się w ten sposób do poprawy stanu zachowania wszelkich dóbr środowiska kulturowego i naturalnego.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu dziedzictwa kulturowego miasta, za pomocą analizy SWOT, zostały opracowane dwa priorytety, do których realizacji wyznaczono kierunki działania wraz z zadaniami. Czynności te osiągnięte zostaną w perspektywie długofalowej, wieloletniej, których ostatecznym rezultatem będzie przywrócenie zabytkom miasta właściwych im walorów historycznych i estetycznych.

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego miasta Myszkowa.

PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta Myszkowa.

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa

Dla priorytetu pierwszego, ustalono następujące kierunki działań, wraz z zadaniami dla każdego z kierunków.

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego miasta.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Podjęcie działań mających na celu podniesienie atrakcyjności krajobrazu kulturowego miasta na potrzeby edukacyjne, społeczne i turystyczne.

ZADANIA:

- przestrzeganie i uaktualnianie zasad dotyczących umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych, ujętych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- opracowanie jednolitego systemu oznaczeń zasobu dziedzictwa kulturowego;
- umieszczenie tablic zawierających krótką informację na temat historii obiektu.

2. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

ZADANIA:

- egzekwowanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- promowanie istniejących wartości krajobrazowych miasta oraz atrakcyjnych przestrzeni widokowych, w tym ochrona historycznego tła krajobrazowego;
- w momencie przyjmowania nowych planów, programów, strategii, zwiększenie uwagi na prawidłowość treści dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami;
- umieszczenie tabliczek „zabytek chroniony prawem” na obiektach wpisanych do Rejestru Zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

Właściciel zabytku, w celu poinformowania, iż dany obiekt jest zabytkiem, może umieścić na nim znak informacyjny o tym, że podlega on ochronie- wynika to z art. 12 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Znak ma kształt pięciokątnej tarczy skierowanej ostrzem w dół, o wymiarach 185 x 100 mm, wykonanej z blachy, na białym tle w górnej części napis „ZABYTEK CHRONIONY PRAWEM”, poniżej tarcza herbowa złożona z błękitnego kwadratu, którego jeden z kątów tworzy ostrze tarczy, oraz umieszczonego nad nim błękitnego trójkąta, rozgraniczony po każdej stronie białym trójkątem.

3. Rozszerzenie zasobów prawnych form ochrony zabytków miasta Myszkowa.

ZADANIA:

- bieżąca aktualizacja i weryfikacja obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;

- wystąpienie o wpis kolejnych obiektów do rejestru zabytków, dla obiektów stanowiących własność miasta;
- uwzględnianie ochrony zabytków przy planowaniu zadań inwestycyjnych miasta;
- uwzględnienie postulatów ochrony dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych w treści dokumentów planistycznych, między innymi przy zmianie istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- jasne i czytelne zaprezentowanie wszystkich form ochrony dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych miasta- szczególne oznaczenie zabytków i lokalizacji terenów objętych ochroną;
- zbieranie informacji od właścicieli obiektów wpisanych do rejestru zabytków, dotyczących przeprowadzonych remontów.

4. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

ZADANIA:

- prowadzenie prac remontowo- konserwatorskich przy obiektach zabytkowych;
- uszczegółowienie zapisów/ zasad w różnego rodzaju dokumentach dotyczących zachowania pierzei ulic, przy rozbiórce obiektów- odtworzenia obiektu w całości lub części;
- przy realizacji inwestycji, będących własnością miasta- bezwzględne przestrzeganie ustawowego wymogu uzyskiwania konserwatorskiego pozwolenia na prowadzenie prac w budynkach objętych ochroną, na podstawie wpisu do rejestru zabytków, indywidualnego lub zespołowego;
- prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków: stanowiących własność miasta, w celu wytypowania najbardziej zagrożonych, wymagających niezbędnych remontów, na tej podstawie opracowanie planu remontów;
- doradztwo w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie.

Dla priorytetu drugiego, ustalono następujące kierunki działań, wraz z zadaniami dla każdego z kierunków.

PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta Myszkowa.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym miasta.

ZADANIA:

- umieszczenie na stronie internetowej miasta gminnej ewidencji zabytków wraz z kartami obiektów;
- zapoznanie mieszkańców z zagadnieniami dotyczącymi gminnej ewidencji zabytków oraz przybliżenie skutków prawnych z tym związanych;
- stworzenie „vademecum” poświęconego zabytkom dla właścicieli obiektów zabytkowych;
- opracowanie interaktywnej mapy miasta z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych, ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego.

2. Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym miasta.

ZADANIA:

- systematyczna aktualizacja i rozbudowywanie strony internetowej: www.retro.miastomyszkow.pl, która poświęcona jest historii i zabytkom miasta;
- wydawanie i wspieranie publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego miasta. Planowane jest wydawanie jednego rocznie „Zeszytu historycznego”, poświęconego miastu;
- prowadzenie działalności edukacyjnej skierowanej do młodzieży szkolnej poprzez organizowanie dla niej: konkursów szkolnych popularyzujących historię miasta oraz jego zabytki;

- wspieranie działań i ścisła współpraca z w Miejskim Domem Kultury, np. poprzez promowanie, współfinansowanie, nagłaśnianie wystaw, imprez kulturalnych i innych działań związanych z kulturą i zabytkami;
- nagłaśnianie, promowanie i informowanie lokalnej społeczności, o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych, w celu budowania tożsamości historycznej oraz kreowania właściwych zachowań wobec dziedzictwa kulturowego;
- podjęcie działań w kierunku utworzenia w lokalnej prasie (Dziennik Zachodni Tygodnik Myszkowski i Gazeta Myszkowska) rubryki dotyczącej zagadnień związanych z zabytkami (informacje o zamierzeniach i pracach konserwatorskich, ocena ich realizacji, wskazanie najkorzystniejszych realizacji, także realizacji niekorzystnych i samowoli budowlanych);
- opracowanie szlaków turystycznych, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.

8. Instrumentarium realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami

Gminny program opieki nad zabytkami realizowany będzie poprzez wykonanie wskazanych zadań, na rzecz osiągnięcia przyjętych w nim priorytetów. Podstawę instrumentarium stanowią obowiązujące przepisy prawa oraz zawarte w nich regulacje. Regulacje te dotyczą instrumentów ekonomiczno- prawnych, społecznych oraz finansów publicznych. Zakłada się, że zadania określone w niniejszym programie będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów:

instrumenty prawne, wynikające z obowiązujących przepisów prawnych:

- aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów będących własnością miasta;
- wykonywanie decyzji administracyjnych z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków.

instrumenty finansowe:

- finansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych będących własnością miasta;
- korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje.

instrumenty społeczne:

- prowadzenie działań z zakresu współpracy i współdziałania z właścicielami oraz użytkownikami zabytków (władzami kościelnymi i parafiami, osobami fizycznymi oraz spółkami), a także edukacja i informacja odnośnie dziedzictwa kulturowego miasta Myszkowa;
- edukacja kulturowa.

instrumenty koordynacji:

- realizacja projektów i programów miasta, dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego miasta;
- realizacja poprzez monitoring stanu środowiska kulturowego.

instrumenty kontrolne:

- aktualizacja i weryfikacja gminnej ewidencji zabytków;
- oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta;
- analizy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Myszkowa

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), Burmistrz zobowiązany jest do sporządzania, co dwa lata, sprawozdań z realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Miasta. Wykonanie takiego sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji programu, która powinna uwzględniać: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania Gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

Dla priorytetu I- Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego miasta, przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji programu opieki nad zabytkami:

- procentowy poziom wydatków budżetu miasta poniesionych na realizację programu ochrony i opieki nad zabytkami;
- wartość pozyskanych przez miasto środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych;
- liczba obiektów poddanych pracom zabezpieczającym przed zniszczeniem lub kradzieżą;
- ilość umieszczonych tabliczek „zabytek chroniony prawem” na obiektach wpisanych do rejestru zabytków;
- ilość przeprowadzonych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, stanowiących własność miasta i pozostałych jednostek;
- ilość złożonych wniosków na dofinansowanie prac remontowych przez właścicieli zabytkowych obiektów;
- ilość umieszczonych tablic zawierających krótką informację na temat historii obiektu;
- ilość zebranych informacji od właścicieli obiektów wpisanych do rejestru zabytków, dotyczących przeprowadzonych remontów.

Dla priorytetu II- Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta Myszkowa, przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji programu opieki nad zabytkami:

- liczba opracowanych i wydanych publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego miasta;
- ilość przedstawionych mieszkańcom informacji dotyczących gminnej ewidencji zabytków oraz przybliżenie skutków prawnych z tym związanych;
- ilość opracowanych szlaków turystycznych, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego;
- ilość wydanych artykułów w lokalnej prasie dotyczących zagadnień związanych z zabytkami.

10. Źródła finansowania Gminnego programu opieki nad zabytkami

Niniejszy rozdział wskazuje możliwości w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków ze źródeł pozabudżetowych. Ważne jest, by władze miasta z własnej inicjatywy podjęły próbę wygospodarowania w budżecie środków przeznaczonych na realizację zapisów programu opieki nad zabytkami. Tym bardziej, że znaczna część źródeł zewnętrznych wymaga zapewnienia wkładu własnego w finansowanych przez nie projektach. Główny obowiązek związany z opieką, ochroną oraz finansowaniem wszelkich prac konserwatorskich, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych.

10.1. Dotacje

Sprawy, związane z dofinansowaniem prac przy obiektach zabytkowych, reguluje rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 roku „W sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków”, (t. j., Dz. U. z 2014 r. poz. 399).

Dotacja może zostać udzielona osobie fizycznej, jednostce samorządu terytorialnego lub innej jednostce organizacyjnej będącej właścicielem bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru lub posiadającej taki zabytek w trwałym zarządzie. Udzielana jest na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, planowanych do przeprowadzenia w roku złożenia wniosku lub następnym, bądź na zasadzie refundacji poniesionych już nakładów przed upływem 3 lat po wykonaniu prac. W przypadku refundacji kosztów prac wniosek powinien być złożony w roku następującym po roku, w trakcie którego zakończono wszystkie prace konserwatorskie i roboty budowlane podlegające dofinansowaniu.

Art.77.

Art.77. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, określa szczegółowo wykaz działań które mogą podlegać dofinansowaniu. Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane może obejmować wyłącznie nakłady konieczne poniesione na przeprowadzenie następujących działań:

- sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;

- przeprowadzenie badań konserwatorskich lub architektonicznych;
- wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
- sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz;
- zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności;
- odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;
- modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności;
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;
- zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru;
- zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Standardowo, dotacja udzielana jest w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie powyższych działań. Natomiast wysokość dotacji może zostać zwiększona, nawet do 100% nakładów koniecznych, w wypadku jeżeli:

- zabytek posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych;
- stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Jednocześnie, łączna kwota dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, udzielonych przez ministra do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wojewódzkiego konserwatora zabytków bądź organ stanowiący miasta, powiatu lub samorządu województwa, nie może przekraczać wysokości 100 % nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

Dotacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Udzielane są w celu poprawy stanu zachowania zabytków poprzez ochronę i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, konserwację i rewaloryzację zabytków, udostępnianie zabytków na cele publiczne. Kwalifikują się prace prowadzone przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, realizowane bez udziału środków europejskich. Planowane w roku udzielenia dotacji lub prowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (refundacja). Uprawnionymi wnioskodawcami są jednostki posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego.

Zasady udzielania dotacji:

- dofinansowanie może obejmować jedynie nakłady konieczne na prace określone w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- dofinansowanie może być udzielone do wysokości 50 % nakładów koniecznych. W wyjątkowych wypadkach (wyjątkowa wartość historyczna, artystyczna lub naukowa obiektu, wymagane przeprowadzenie złożonych technologicznie robót, stan zachowania zabytku wymaga natychmiastowej interwencji) dofinansowanie może stanowić 100 % wartości robót.

Dotacje wojewódzkie i powiatowe

Dofinansowanie prac przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków odbywa się na podstawie art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz na podstawie uchwały Sejmiku Województwa (Powiatu) w sprawie trybu i zasad przyznawania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane.

Dotacje Ministra Administracji i Cyfryzacji- fundusz kościelny

Środki Funduszu Kościelnego można przeznaczyć na remonty i konserwacje obiektów sakralnych o wartości zabytkowej (art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 1950 i § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1990 r. w sprawie rozszerzenia celów Funduszu Kościelnego, Dz. U. nr 61 poz. 354). Dotacja mogą być objęte podstawowe prace zabezpieczając obiekt: remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie, odgrzybianie, izolacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej.

10.2. Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania zadań związanych z ochroną i opieką zabytków są środki budżetu państwa będące w dyspozycji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który corocznie ogłasza stosowne konkursy.

Programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:

Program „Dziedzictwo Kulturowe”

Program ten stanowi kontynuację finansowania w ubiegłych latach. Celem programu jest ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego w kraju i za granicą, wspieranie działalności muzeów oraz popularyzacja kultury ludowej.

Program „Dziedzictwo kulturowe” składa się z następujących priorytetów:

Ochrona zabytków

Celem priorytetu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Dofinansowanie dotyczy zabytków wpisanych do rejestru zabytków. Do priorytetu nie kwalifikują się projekty realizowane przy udziale środków europejskich. O dotację mogą starać się osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne jednostki organizacyjne (samorządowe jednostki kultury, kościoły, związki wyznaniowe, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe). Finansowanie odbywa się w formie udzielenia dotacji lub refundacji- w okresie trzech lat od przeprowadzenia prac przy zabytku. Priorytet skupia się na celach:

- ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- konserwacja i rewaloryzacja zabytków,
- udostępnianie zabytków na cele publiczne.

Wspieranie działań muzealnych

Celem priorytetu jest wspieranie działalności z zakresu opieki konserwatorskiej nad muzealiami, archiwaliami i księgozbiorami, a także- prezentacji zbiorów w postaci atrakcyjnych poznawczo projektów wystawienniczych. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie zadań w zakresie: organizacji czasowych wystaw muzealnych; modernizacji i tworzenia stałych wystaw muzealnych; publikacji katalogów do wystaw muzealnych; konserwacji muzealiów, archiwaliów, starych druków, rękopisów, kartografii, muzykaliów, ikonografii, grafiki artystycznej, dokumentów życia społecznego; a także doposażenia pracowni konserwatorskich.

Kultura ludowa

Celem priorytetu jest wspieranie najwartościowszych zjawisk z zakresu szeroko pojętej kultury ludowej, między innymi promowanie działań artystycznych będących twórczym upowszechnieniem elementów sztuki regionalnej. Dotacje przeznaczone są na działania o charakterze edukacyjnym, służące przekazywaniu umiejętności i tradycji, szczególnie w formie „warsztatów tradycyjnych rzemiosł” i „szkół ginących zawodów”, a także działania na rzecz ochrony unikalnych elementów kultury tradycyjnej, szczególnie w zakresie architektury regionalnej.

Ochrona zabytków archeologicznych

Celem priorytetu jest ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez wspieranie kluczowych dla tego obszaru zadań, obejmujących nieinwazyjne badania archeologiczne, ewidencję i inwentaryzację zabytków archeologicznych oraz opracowanie i publikację wyników przeprowadzonych badań archeologicznych. W ramach priorytetu minister realizuje również dotacje na prowadzenie badań archeologicznych wraz z wykonaniem ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków w przypadku:

- prowadzenia robót budowlanych przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru, objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- prowadzenia robót ziemnych lub zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić, może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego.

Dotację na przeprowadzenie badań archeologicznych otrzymać może osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna zamierzającej realizować te działania, w przypadku gdy koszt planowanych badań archeologicznych i ich dokumentacji będzie wyższy niż 2% kosztów planowanych do przeprowadzenia działań.

Ochrona i cyfryzacja dziedzictwa kulturowego

Celem priorytetu jest zainicjowanie kompleksowego procesu cyfryzacji materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków, obiektów muzealnych, archiwalnych, bibliotecznych i audiowizualnych, znajdujących się pod opieką podmiotów spoza sfery finansów publicznych, których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku, lub uczelni publicznych.

Program „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”

Celem programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury, w tym ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego. Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury wkładu własnego do wybranych projektów realizowanych przy udziale środków europejskich. Dofinansowanie dotyczy projektów realizowanych w latach 2007- 2013 w ramach: PO Infrastruktura i Środowisko, Regionalnych Programów Operacyjnych, PO Innowacyjna Gospodarka, PO Kapitał Ludzki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programów Europejskiej Wspólnoty Terytorialnej, Programu Kultura oraz ich następców, które zostaną ogłoszone w ramach finansowania UE w latach 2014- 2020.

Uprawnionymi do otrzymania dotacji są: jednostki samorządu terytorialnego, państwowe i samorządowe instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe działające w sferze kultury, etc. Promesa MKiDN może pokryć maksymalnie 85 % wkładu krajowego (własnego) wnioskodawcy. W szczególnych przypadkach, Minister Kultury może zdecydować o pokryciu więcej niż 85% wkładu krajowego lub nawet odstąpić od wymogu posiadania tego wkładu.

Program „Infrastruktura kultury”

Celem programu jest poprawa warunków funkcjonowania instytucji i obiektów kultury. Przedmiotem dofinansowania mogą być modernizacje i remonty obiektów przeznaczonych na działalność kulturalną i edukacyjną, w zakresie kultury oraz przygotowanie dokumentacji technicznej do inwestycji.

Program wieloletni KULTURA +

Realizowany w latach 2011- 2015. Jego celem jest poprawa dostępu do kultury oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym na terenach wiejskich i wiejsko- miejskich, poprzez modernizację i budowę infrastruktury bibliotecznej i digitalizację zasobów muzeów, bibliotek i archiwów.

10.3. Środki europejskie

Poza podstawowymi źródłami finansowania jakimi są środki publiczne pochodzące z budżetu państwa oraz budżetów samorządów, finansowanie ochrony zabytków odbywa się również przy znaczącym udziale funduszy pochodzących z Unii Europejskiej oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Bieżące programy, w ramach środków pochodzących z Unii Europejskiej, uległy zakończeniu wraz z końcem 2013 r., należy więc oczekiwać na informacje dotyczące finansowania w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii na lata 2014- 2020. Może okazać się, że nowe programy ruszą z opóźnieniem, wówczas 2014 r. stanowiłby okres przejściowy, dlatego należy na bieżąco monitorować stan prac nad wdrożeniem programów oraz zasad ich działania.

„Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko”- Priorytet XI „Kultura i dziedzictwo kulturowe”

W ramach tego priorytetu, możliwa jest realizacja projektów, które zakładają ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym, przyczyniają się do poprawy stanu infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz zwiększają dostęp do kultury. W grę wchodzi takie działania jak np. rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, renowacja, adaptacja na cele kulturalne, konserwacja zabytków ruchomych, tworzenie systemu zabezpieczeń czy też digitalizacja zbiorów.

W ramach priorytetu możliwe są działania:

Działanie 11.1 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.

Działanie 11.2 Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym.

Działanie 11.3 Infrastruktura szkolnictwa artystycznego.

Typy projektów przewidzianych do realizacji w ramach działania obejmują:

1. Rewitalizację, rewaloryzację, konserwację, renowację, restaurację, zachowanie, a także adaptację na cele kulturalne obiektów wpisanych do rejestru zabytków i zespołów tych obiektów wraz z ich otoczeniem.
2. Zakup i remont trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu (wyłącznie jako jeden z elementów projektu).
3. Zabezpieczenie zabytków przed kradzieżą i zniszczeniem.

Z uwagi na wyczerpanie środków finansowych w ramach Priorytetu nie przewiduje się prowadzenia kolejnych naborów wniosków. Następne wnioski realizowane będą po ustaleniu zasad finansowania w okresie 2014- 2020.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014- 2020

Obecnie trwa przygotowanie trzech typów programów: transgranicznych, transnarodowych i międzyregionalnego na lata 2014- 2020. Zasadniczą różnicą między trzema typami współpracy jest zakres terytorialny, w ramach którego można realizować wspólne przedsięwzięcia:

- obszary przylegające do granic państwowych, w przypadku programów współpracy transgranicznej. Programy transgraniczne służą przede wszystkim budowaniu więzi łączących społeczności po obu stronach granicy. Ich realizacja służy wzmocnieniu współpracy poprzez wzrost liczby wspólnych inicjatyw dotyczących między innymi ochrony środowiska, rozbudowy infrastruktury, wymiany kulturalnej, czy wzajemnych kontaktów młodzieży;
- duże zgrupowania europejskich regionów z kilku lub kilkunastu państw w ramach programów współpracy transnarodowej;
- wszystkie regiony UE w zakresie współpracy międzyregionalnej. Projekty, oparte na współpracy z partnerami zagranicznymi mogą dotyczyć m.in. kultury, sztuki, turystyki i promocji regionu.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)

Mechanizm Finansowy EOG, obok funduszy strukturalnych, stanowi największe źródło zewnętrznego finansowania kultury w Polsce. Środki przeznaczone przez trzy kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego: Norwegię, Islandię i Liechtenstein, aktywnie wspierają działania między innymi z zakresu kultury. Środki nowej perspektywy uruchomione zostały w 2011 r. Wzorem poprzedniej edycji programu można ubiegać się o środki przeznaczone na ochronę dziedzictwa kulturowego na projekty dotyczące:

- rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne obiektów historycznych i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, szczególnie realizowane w ramach przyjętych strategii rozwoju produktów turystyki kulturowej;
- rewitalizacji, konserwacji, renowacji, modernizacji i adaptacji na cele kulturalne zespołów fortyfikacyjnych i budowli obronnych oraz obiektów przemysłowych o wysokiej wartości historycznej (szczególnie na muzea nowoczesności);
- renowacji, ochrony i zachowania miejsc pamięci i martyrologii;
- budowy i rozbudowy publicznych i niekomercyjnych instytucji kultury o europejskim znaczeniu;
- budowy, rozbudowy, odbudowy i adaptacji infrastruktury kulturowej w miejscach o symbolicznym znaczeniu dla polskiej kultury;
- kompleksowych programów konserwacji i digitalizacji zabytków ruchomych oraz zabytkowych księgozbiorów i archiwaliów istotnych dla europejskiego dziedzictwa kulturowego;
- zabezpieczanie zabytków ruchomych i nieruchomych przed kradzieżą i zniszczeniem.

Dofinansowanie może sięgnąć 90 % kosztów kwalifikowanych, w zależności od rodzaju beneficjenta. W związku z tym, że dokumenty programowe i kryteria przyznawania dotacji ulegają drobnym zmianom w każdym roku budżetowym, należy korzystać z aktualnie obowiązujących dokumentów. **Śląski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014- 2020**

W priorytecie V RPO WSL 2014- 2020, w zakresie priorytetu Inwestycyjnego 6.3. wyznaczono jeden cel szczegółowy: ochrona dziedzictwa kulturowego. Planowanym rezultatem wsparcia działań w ramach ochrony dziedzictwa kulturowego ma być zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu w pełni wykorzystującego swoje zasoby kulturowe. Realizacja w/w przedsięwzięć przyczyni się także do uzyskania realnych korzyści ekonomicznych i pojawienia się nowych możliwości inwestycyjnych stymulujących lokalne gospodarki. W ramach tego priorytetu wspierane będą działania, które polegają na przeprowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych przy zabytkach i w ich otoczeniu wraz z promocją obiektu. Wsparciem zostaną objęte również inwestycje polegające na zabezpieczeniu obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń. Realizacja zaprogramowanych działań przyczyni się do poprawy konkurencyjności regionalnej gospodarki poprzez zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów kulturowych. Głównymi beneficjentami wspieranych przedsięwzięć będą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
- instytucje kultury;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, których ustawowym lub statutowym celem jest działalność w zakresie kultury;
- porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera;
- podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie zgodne z zapisami ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

11. Bibliografia

1. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.- Dz. U. nr 78 poz. 483, ze zm.);
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j., Dz. U. 2012 poz. 642, ze zm.);
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j., Dz. U. 2012 poz. 647, ze zm.);
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane (t. j., Dz. U. 2013, poz. 1409);
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (t. j., Dz. U. 2013 poz. 1232, ze zm.);
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j., Dz. U. 2013 r. poz. 627, ze zm.);
8. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j., Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651);
9. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t. j., Dz. U. 2012 poz. 406, ze zm.);
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j., Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536 ze zm.);
11. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t. j., Dz. U. 2012 poz. 987);
12. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t. j., Dz. U. 2011 nr 123 poz. 698, ze zm.);
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j., Dz. U. 2014 poz. 1118);
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 nr 113, poz. 661);
15. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (t. j., Dz. U. z 2014 r. poz. 399);
16. Materiały udostępnione przez Urząd Miasta w Myszkowie;
17. Materiały konserwatorskie udostępnione w siedzibie WKZ o. Częstochowa;
18. www.sanktuarium-mrzyglod.pl;
19. www.retro.miastomyszkow.pl;
20. www.myszkow.naszemiasto.pl;
21. www.powiatmyszkowski.pl;
22. www.przyrodamyszkowa.swn.pl/walory-kulturowe-myszkowa.htm;
23. www.polskaniezwykla.pl/web/place/search,1,-1,-1,932057,-1,-1,-1.html;
24. www.nid.pl;
25. www.nimoz.pl;
26. www.stat.gov.pl/gus;
27. www.isap.sejm.gov.pl;
28. www.wikipedia.pl.

12. Spis tabel, rysunków i zdjęć

1. Tabela nr 1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Myszków;
2. Tabela nr 2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Myszków;

3. Tabela nr 3. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w mieście Myszków;
4. Tabela nr 4. Obiekty usunięte z gminnej ewidencji zabytków w mieście Myszków;
5. Tabela nr 5 . Stanowiska archeologiczne na terenie miasta Myszkowa;
6. Tabela nr 6. Analiza SWOT;
7. Rys. 1. Logo miasta Myszków;
8. Zdjęcie nr 1. Sanktuarium pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej;
9. Zdjęcie nr 2. Kaplica pw. Narodzenia NMP;
10. Zdjęcie nr 3. Kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika;
11. Zdjęcie nr 4. Pałacyk Fabrykanta;
12. Zdjęcie nr 5. Dworzec kolejowy.